

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik III.

V Ljubljani, novembra 1886.

11. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

I. Kaj oznanuje občestvo svetnikov?

Verujem v občestvo svetnikov.

9. člen apost. vere.

V prazniku „vseh Svetnikov“ in s „spominom vernih duš“ katoliška cerkev prav lepo razodeva svojo vero v „občestvo svetnikov“. To resnico spričujemo tudi mi, kolikorkrat molimo apostoljsko vero. To občestvo pa obsega časnost in večnost, nebo in zemljo. K njemu spadajo eni, ki še na svetu živé; pa drugi, ki so že zapustili to zemljo ter se preselili v večnost. Med temi obstoji neka duhovna zveza. K njej se torej štejejo verniki na zemlji, kateri se še bojujejo za svitlo krono, ki jo je Bog svojim zvestim služabnikom obljubil, zato se imenujejo vojskovalna cerkev. — K občestvu spadajo potem tisti udje, ki so se sicer srečno bojevali na zemlji, pa so, po raznih slabostih in pomanjkljivostih ranjeni, še zadržani slovesni vhod obhajati v lepo mesto božje, dokler ne bodo popolnoma očiščeni in ozdravljeni smeli se prikazati pred obličje nebeškega kralja; to so verne duše v vicah, ki se imenujejo trpeča cerkev. — Tisti udje pa, ki so že posedli nebeški Jeruzalem in tamkaj s svojim vojvodom Jezusom že sad svoje zmage uživajo, so svetniki v nebesih in se zato imenujejo poveličana cerkev. Le oni, ki so se svoji materi katoliški cerkvi popolnoma izneverili ter v smrtnih grehah se preselili v večnost, so za vselej kot nevredni otroci odločeni od kraljestva božjega. Te izvzemši so vsi prej naštetih duhovno združeni, vse tri imenovane cerkve so le eno in tisto občestvo, eno in tisto kraljestvo Jezusa Kristusa. Vsi ti trije oddelki sv. cerkve so udje enega telesa. Glava tega telesa pa je Kristus, kakor sv. Pavel (Efež. 1, 22)

spričuje: (Bog) *ga je postavil glavo čez vso cerkev.* (cf. Kol. 1, 18; Rim. 12, 4. 5; Kor. 12.) Po Jezusu so vsi med seboj zedinjeni z zvezo ljubezni, molitve in medsebojne pomoči. Saj mi na zemlji molimo za duše v vicah ter jim pomagamo; one pa in blaženi v nebesih zopet prosijo za nas; mi kličemo svetnike na pomoč, da bi mogli njihove čednosti posnemati, in ti nam zopet pomoč in tolažbo izprosijo od Boga. O kako lepa in koristna je ta družba otrok Božjih v sv. katališki cerkvi!

Če je kedaj, je posebno danes lepa priložnost v spomin si poklicati versko resnico o občestvu svetnikov, ker nam veliko koristnih naukov poklada na srce. To hočemo tudi mi zdaj storiti. Slišali bomo, da

- a) vojskovalna cerkev oznanuje usmiljenje božje,
- b) trpeča cerkev oznanuje pravičnost božjo,
- c) zmagovalna cerkev oznanuje veličastvo božje.

Tako bomo sebi koristili, duše v vicah milovali in svetnike počastili.

I.

Vojskovalna cerkev, h kateri spadajo vsi pravoverni kristijani po širni zemlji, nam prav lepo oznanuje usmiljenje božje. Kajti ona je ustanovljena po usmiljenji božjem, se bojuje z zaupanjem na božje usmiljenje in tudi zmaga s pomočjo usmiljenja božjega. Tega se bomo koj prepričali, če naslednje premislimo.

a) Kdo bi mogel popisati vso dobrotljivost božjo do človeštva! Globoko je bilo po grehu zabredlo, smrtno ranjeno je zdihovalo. Od kod rešitev in pomoč? Glejte, Sin božji stopi iz nebes doli, ne kakor bi bil moral, temuč iz zgoli usmiljenja. Veliko se je trudil, veliko delal, da bi človeštvo odrešil. Z lastno krvjo je porosil tla, na katerih je hotel svojo cerkev ustanoviti, njegova smrt je postala življenje sv. cerkve. Preden se je ločil s sveta, jej je dal Petra za poglavarja, aposteljne za stebre; tem za naslednike škofe in tem zopet za pomočnike duhovne. Tako je božje usmiljenje ljudem zopet odprlo nebeško kraljestvo in sv. cerkev je prevzela to nalogo, jim pot kazati proti nebesom, da, ona naj bi tako rekoč človeka prijela za roko in ga od rojstva pa do groba peljala skozi življenje ter podpirala z zveličanskimi pripomočki, in še celó onstran groba mu deli milosti, katere je božja usmiljenost njej izročila. Ali ne trdimo torej po pravici, da je vojskovalna cerkev na zemlji po božji usmiljenosti ustanovljena in da hrani v sebi bogat zaklad ravno tega usmiljenja v blagor človeštva?

Zato pa se vojskujejo pravi verniki tudi le v zaupanju na božje usmiljenje. Kdo ne vé, koliko borb ima človek prestati, kakor skušeni Job potrjuje: *Vojska je človeško življenje na zemlji.* (Job. 7, 1.) Tù imamo boje zoper nevero in krivovero, zoper mlačnost in malomarnost v verskih rečeh; boje zoper človeške strasti, poželenja in počutnosti; boje zoper zapeljevanja spridenega sveta, ki otresa od sebe jarem Gospodov; boje zoper skušnjave hudobnega duha, ki nikoli ne miruje duš pogubljevati. Kako bi se cerkev, kako bi se posamezen kristijan spuščal v te boje, ako bi se ne zanašal na božje usmiljenje, katero tudi slabotnega pokrepča, da velike reči dožene in doseže! — V prvi vrsti so predstojniki sv. cerkve, papež, škofje, mašniki vojskovalci Kristusovi, ki se morajo z duhovnim orožjem molitve, pridigovanja, poduka, opominjevanja bojevati zoper sovražnike sv. vere, braniti čisto resnico in pravico, navduševati svoje ovčice, naj se neomahljivo držé zastave Kristusove ter se spominjajo, da vsi, ki hočejo bogoljubno živeti, imajo od raznih strani dovelj britkosti prestajati. Kakor posamezni vernik, tako tudi vsa cerkev pri svojem vojskovanju zaupa na božjo pomoč, in to po pravici, ker Gospod sam obljubuje: *jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.* In apostelj nas zagotavlja, da vse premoremo v njem, ki nas krepča. In v tem zaupanju se je sv. cerkev vedno junaško bojevala.

c) Pa vojskovalna cerkev je in bo s pomočjo usmiljenja božjega tudi vedno zmagovala. Da vidna cerkev na zemlji do sodnjega dne ne bo nehala, za to imamo zagotovilo Zveličarjevo, ki pravi, da je peklenska vrata ne bodo premagala. Kako lepo jej zgodovina že zdaj to spričevanje daje, da je le ona med vsemi napravami vedno ista, da se le ona ne spreminja, med tem ko se je na tisuče reči že izmislilo, pa zopet zginilo, da jim ni sledú! Sv. cerkev je vselej zmagala nad zmoto in lažjo, mnogotere krive vere so nastale, se vzdignile zoper njo, a so zopet razpadle, med tem ko ona še vedno isto resnico oznanuje. Vsa pozemeljska moč in grozovitnost jo je že od njenega začetka preganjala, jo s svojo zvijačo še zdaj tù in tam spodjeda, a čez vse to je ona zmagala, vse to s svojo neskaljeno resnico osramoti. Gotovo to ni človeška moč, ampak tù se kaže prst Božji. Pa tudi svetniki in pravični od apostelnov pa do izvoljenih Božjih novejših časov so zmagali nevero, svet in satana v zaupanju na božjo milost. Ako vse to pomislimo, moramo pač vsklikniti: *A domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris.* (Psl. 117, 23.) In če mi, ki se še bojujemo na zemlji, ne omagamo, temuč se stanovitno borimo do konca zoper sovražnike zveličanja, bomo po božjem usmiljenju tudi prestavljeni v večno zmagovalno cerkev.

II.

Kakor vojskovalna cerkev usmiljenje božje, tako nam o z n a n u j e trpeča cerkev pravičnost božjo.

Bog je neskončno pravičen, ljubi vse dobro ter sovraži vse hudo, dobro plačuje, hudo kaznuje nad vsakim, kakor zasluži. Ta pravičnost božja se v sedanjem življenji človekovem vselej popolnoma ne razodeva; zato mora enkrat priti čas popolne pravice. In ta nastopi ob smrti s prestopom v večnost.

Za velike, smrtne pregrehe je Bog pekel odločil. Da pa mnogo ljudi umrje brez velikih grehov, prostih večne kazni, je gotovo; ali da bi bili vseh napak popolnoma prosti in ne imeli nobene časne kazni še prestajati, to je veliko težje. Zoper božjo pravičnost bi bilo, ako bi Gospod duše, ki so v posvečujoči milosti, pa vendar imajo nad seboj še male pogreške ali še časne kazni, v pekel pahnil. Ali jih naj koj v nebesa vzame? Tudi to bi bilo zoper božjo pravico, ker niso svetnikom enaki. Pravičnost torej zahteva še tretji kraj, kjer se duše za male grehe spokoré in dostojijo časne kazni, katerih tukaj na zemlji niso mogle prestati. Sicer pa nam vice tudi oznanujejo, kako ostra je božja pravica, ker se mora duša tudi najmanjše napake očistiti, preden se jej nebesa odpro, kajti *nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo*. (Raz. 21, 27.) Dragi kristijani, ako bi človek to resnico vedno imel v spominu: kako skrbno bi se varoval najmanjšega greha in kako vestno bi poravnal sleherno krivico!

Ker si duše v vicah same ničesar pomagati ne morejo, temuč morajo poplačati ves dolg do zadnjega vinarja, zato se zaupljivo ozirajo k nam, ki smo v duhovni zvezi z njimi, da bi jih pomagali rešiti. Duše v vicah imajo sicer srčne želje kmalo priti k Bogu, a ker spoznajo svojo nevrednost, ker vejo, da se mora pravici božji popolnoma zadostiti, nočejo prej k njemu priti, dokler niso popolnoma očiščene in spokorjene. Ako mi prevzamemo in storimo to, kar bi bile morale one že na tem svetu storiti, da bi bile zadostile za svoje grehe, in ako to pred Gospoda položimo s ponižno prošnjo, da vse zasluženje njim darujemo, imajo upanje prej rešene biti groznega trpljenja v očiščevališči. Ob tem prazniku nam posebno še kličejo z besedami sv. pisma (Job. 19, 21.): *Usmilite se me, usmilite se me, vsaj vi prijatelji moji, ker roka Gospodova me je zadela*. Zdaj spoznamo, kaj zahteva božja pravica, v življenji smo vse le prepovršno ravnale. O spomnite se nas, pomagajte nam, vi naši bratje, da prej dospemo pred obličje božje! Prihitimo toraj ubogim dušam v vicah

na pomoč se posebno v teh dnevih z molitvijo, daritvijo sv. maše, s sv. obhajilom, z miloščino in z drugimi dobrimi deli! Saj nas k temu ne nagiblje samo krščanska ljubezen, temuč tudi še vezi sorodstva in prijateljstva. Tvoji stariši, tvoj mož, tvoja žena, tvoji bratje in sestre, tvoji sorodniki, dobrotniki, prijatelji in znanci — vsi pričakujejo tvoje pomoči. O blagor tebi, kristijan, ako kateri duši okrajšša trpljenje, da se preseli v nebesa vživat veličastvo božje, ona ti bo izpred trona božjega tisočkrat poplačala tvojo ljubezen.

III.

Če nam tako trpeča cerkev v vicah pravičnost božjo oznanuje, nam pa zmagovalna cerkev v nebesih razodeva veličastvo božje.

Današnji praznik vseh svetnikov nam je tolažljiv dokaz, da nauk o nebesih ni prazna domišljija. Ako nam današnji evangelij kliče: *Veselite se in radosti poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih*, nas hoče spodbuditi k enakim dejanjem, kakoršna so izvoljeni Božji doprinašali in si zaslužili veličastvo, katerega zdaj vživajo. In če apostelj piše: *Trpljenje sedanjega časa se ne dá primeriti časti, katera bo nad nami razodeta*, ob današnjem prazniku svetniki enoglasno pritrjujejo njegovim besedam. To veličastvo, v katerem se znajdejo izvoljeni, dostojno popisati še sv. aposteljni ne najdejo primernih besed. Sv. Pavel, ves omamljen od nebeškega veličastva, kar vsklikne (I. Kor. 2, 9): *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v človeško srce ni prišlo, kar je Bog tistim obljubil, kateri njega ljubijo*.

Vso blaženost, vso srečo in veselje pa svetniki zadobivajo iz veličastva božjega. Tù je kraljestvo, pravo prebivališče trojnoedinega Boga. V tem kraljestvu so minule vse bridkosti in stiske pozemeljskega življenja. Svetnikom so se spremenile v nepopisljivo veselje. — Kraljica vseh svetnikov blažena devica Marija, nekdanja ubožna hči iz Davidovega rodu, več ne žaluje in ne trpi zavoljo svojega ljubljenega Sinu, ampak stoji naj bližje sijajnemu prestolu trojedinega Boga, kjer so jo Oče, Sin in sv. Duh kronali za kraljico nebes in zemlje. — Krog nje se zbirajo drugi njeni otroci, ki so ljubili in častili njenega Sinu ter se njej vedno priporočevali. Tù se znajdejo aposteljni in evangelisti, ki so bili priče Jezusovega delovanja, ki so bili zavoljo njegovega imena zasramovani in preganjani, in so zdaj poveličani, ker sedijo na 12 stolih in bodo sodili dvanajstere rodove Izraelove. — Tam gori obhajajo slavne zmage dan sv. mučeniki; več se ne bojijo ni ognja, ni meča, ni grebena, ni biča, ni divjih zverin, ker nihče jim več

škodovati ne more. Zdaj vidijo, da niso zastonj žrtvovali svojega življenja, temuč da so se v smrti za novo, lepše življenje prerodili. — Tam se veselé neprezirne trume papežev, škofov, mašnikov, menihov, puščavnikov, kraljev, knezov, kmetovalcev, spokornikov, z eno besedo sv. spoznovalcev, ki so po stezi osem zveličanskih čednost, kakor nam jih današnji evangelij našteva, hodili in srečno dospeli v nebesa. Zdaj se jim več ni bati stisk in nadlog, pomanjkanja, obrekovanja zaničevanja in preganjanja, ker vse prejšnje je minulo. — Tam hodijo za Jagnjetom, ki se pase med lilijami, kamor koli gre, in novo pesem pojô, ktere sicer nihče peti ne more, v dolgih belih oblačilih vse deviške duše možkega in ženskega spola, ki so nedolžnost in čistost vkljub vsem skušnjavam in zapeljevanjem obvarovale in prinesle pred tron božji. Tako nam današnji praznik potrjuje besede sv. Janeza (Raz. 21.), ki piše: *Videl sem veliko trumo, katere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov, in ljudstev in jezikov, stati pred sedežem in pred Jagnjetom, oblačene v bela dolga oblačila in palmove veje so bile v njih rokah, in so vpili z velikim glasom rekoč: Čast Bogu našemu, ki sedi na tronu, in Jagnjetu. In vsi angeltji so stali okrog sedeža in starašin in čveterih žival in so padli pred sedežem na svoje obraze in molili Boga rekoč: Amen, hvala in slava, in modrost in zahvala, čast in krepost in moč Bogu našemu od vekomaj do vekomaj.*

Tako oznanujejo današnji dan nebeščani veličastvo božje.

Če pa slišimo o tolikem veličastvu, ki je za otroke Božje pripravljeno, ali se ne bodo svete želje po njem v našem sreću obudile? Toda samo hrepenenje ne zadostuje, temuč treba nam je delovanja in borenja, ker se še znajdemo v vojskovalni cerkvi; ako se srčno vojskujemo zoper vse sovražnike svojega zveličanja, bomo tudi zmagali z božjim usmiljenjem. In ako bi se na tem svetu popolnoma ne spokorili, bi se morali v vicah vseh peg očistiti ter tako zadostiti božji pravici, preden da se preselimo v nebesa vdeleževat se veličastva božjega.

Da ta vzvišeni cilj dosežemo mi, da prej ko je mogoče k njemu dospejo uboge duše v vicah, prosite vi, ljubi svetniki Božji! Amen.

Anton Žlogar.

2. Čveterna pot v nebesa.

Videl sem veliko trumo, katere nihče ni mogel šteti . . . stati pred sedežem . . . in vpili so z velikim glasom: Čast Begu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu.
Skr. razod. 7, 9—10.

Sv. Janez je bil v nebo zamaknen. V zamaknenji pa gleda v nebesa in vidi veliko trumo . . .; oblečeni so . . . in vpili so. . . . Kako veličasten je moral biti ta pogled! Gledati v nebesa, videti Boga . . . Kedar vidimo družbo veselih, če le moremo, gremo med nje — in ako bi vedeli kje na zemlji za kraj, kjer bi mogli ložje živeti ali manj trpeti, vse bi prodali ali pustili in šli bi tje. Tako srečno družbo — tako vesel kraj nam kaže današnji praznik, god vsih svetnikov. Družba so svetniki, kraj so nebesa; oh, si bodo nekateri mislili, pa spet le v večnosti — nič na tem svetu. Res je, na večnost moramo upati, ker na zemlji ni nebes. Današnji praznik nas spominja vseh tistih blaženih duhov in svetnikov, ki so svoj tek na zemlji srečno dokončali in se veselé nebeškega plačila. In vsak, kedor je še v resnici kristijan, ima upanje in želje priti v ta srečni kraj, v to presrečno družbo. A kako? po kateri poti? Le po tej, katero nas je Kristus učil. V evangeliji sv. Mateja sem bral 8 zveličanskih čednost, to je 8 stopinj k zveličanju, sv. Lukež pa le 4 čednosti navaja ali 4 ceste, katere ravno tje peljejo. Štiri pote v nebesa hočem tudi jaz vam povedati, — potem si naj izvoli vsak tistega, kateri se mu zljubi: 1. Nekateri se v nebesa prikrađejo; 2. drugi si nebesa kupijo; 3. nekateri se nebes siloma polastijo; 4. zopet drugi so v nebesa siljeni. — Med katerimi hočemo biti?

I. Nebesa so le za Svetnike; nič nečistega, nič pregrešnega ne pride v nebesa. Zavzeli ste se gotovo, ko sem rekel: nekateri se v nebesa prikrađejo. A dobro me razumite; s to besedo nisem povedal kaj napačnega. Nekateri ljudje pridejo v hišo s hrupom — drugi na tihem, in ni jih slišati poprej, nego so v hiši. O teh se reče: da se v hišo prikrađejo, na tihem pridejo in nihče ne bo rekel, da so po nepoštenem prišli, le na tihem, brez hrupa in šuma so prišli. Enako je z nebesi; nekateri pridejo v nebesa na tihem, brez šuma, svet za nje ne vé in se ne zmeni. Kdo so ti? Ponižni, priprosti, — krotki, — zametovani. Tiho hodijo svoj pot — v nebesa se prikrađejo. Ponižnost je torej pot, ki naravnost pelje v nebesa;

zato jo nam Jezus toliko priporoča: *Učite se od mene, ker krotek sem in iz srca ponižen*, in sv. Bernard opominja: *Ni druge poti k višavi, nego ponižnost*. Kdor hodi po drugi, gre nižje, ne višje. Slepí svet vidi ponižne, krotke, zametovane in jih omiluje, misli si, ti nimajo ničesar dobrega na svetu, enkrat pa bo jih videl poveličane in bo ves zavzet zaklical: *To so tisti, katere smo mi nekđaj zasmehovali in zasramovali. Mi nespametni smo menili, njih življenje je abotno, njihova smrt sramotna, in zdaj so med otroci Božjimi*. Po tej poti so prišli v nebesa puščavniki: sv. Pavel, Hilarijon, Anton, Makarij itd. Dolga leta so preživeli v puščavah v premišljevanji, molitvi in zatajevanji mesa. Tudi rokodelci, kmetje, delavci, služabniki, ki ne pridejo med veliki svet, ampak na tihem svoje dolžnosti splonujejo, se tako rekoč v nebesa prikradejo. Ljubi kristijan, morebiti te je že večkrat obhajala misel, zakaj moraš le ti tako neznan ostati, na tihem živeti, nihče se zate ne zmeni; potolaži se, glej, ti si na najboljšem in gotovejšem poti v nebesa. Veliki svet ima tudi mnogo skušnjav in malo kateri jih premaga, zato zahvali se Bogu, ki te iz nizkega stanú kliče v nebesa.

II. Drugi si nebesa kupijo. Mislite si, to je že bolj pošteno, kupiti si kraj, nego se vanj prikrasti. Jaz pa rečem, da je to veliko težavniše. Kdo si more kaj kupiti? Tisti, ki ima premoženje. Mi pa vidimo, da tisti, ki ima premoženje, si vse rajše kupuje, kakor nebesa in tudi to lahko vidimo, da se v srcu premožnega rada zaredi prevelika ljubezen do časnega premoženja, kateri se pravi lakomnost. O lakomnosti pa uči apostol Pavel, da je korenina vseh pregreh. — Nebesa si kupijo tisti, ki svoje premoženje rabijo po božji volji: dobrotni in usmiljeni. Jezus uči: *Delajte si prijateljev . . .* (Luk. 16, 9.) Bogatin, o katerem pové, bi si lahko bil kupil nebesa, pa ni hotel . . . Kdor je premožen, lahko bi pomagal temu in drugemu in molitve reveža bi mu izprosile usmiljenje — a tako mu je denar v pogubo. Sv. Krizostom: *kdor miloščine daje, več dobi, nego daje. Daješ denar, dobiš odpuščanje svojih grehov; rešiš siromaka lakote, on te reši božje jeze*. Sv. Leo: *Kruh, s katerim nasitjuješ lačnega, je kup za nebesa, (ti daš časno in prejmeš večno)*. (Sv. Karl Baromej, sv. Janez milošč., sv. Elizabeta.) — Kristijan! morebiti je slabo s tvojo dušo, hujše nego misliš; začni dajati miloščino, da bodo drugi pomagali pokriti tvoje grehe, Usmiljeni imajo lepo obljubo od Jezusa: *Blagor usmiljenim, usmiljenje bodo dosegli*.

III. Nekateri se nebes siloma polastijo. Že Jezus uči: *Nebeško kraljestvo silo trpi . . .*; mnogo prilik je Jezus povedal o

nebeškem kraljestvu, a nikjer ne najdemo, da bi bil Jezus rekel: Nebeško kraljestvo bode vam samo v krilo padlo, za-njo vam ni treba se truditi, ali delati ali skrbeti — temuč odločno je rekel: da silo trpi, da sile, dela, truda je treba. — A kakšna sila? mar telesna? Telesna sila ne zadostuje, ampak duševna sila; kdo ne vé, koliko duševne sile je treba, ako hočemo le enkrat svojo jezo krotiti, ali le malo skušnjava premagati, — veselju se odpovedati, častiželjnost, samopašnost zatreti, kako težko nas stane le dolžnosti svoje spolnovati, kaj dobrega storiti, kateremu se stavljajo opovere. — Vsak dan svojo molitev opraviti smo dolžni, otroke skrbno izrediti, so stariši dolžni, in vendar, kako težko se nam zdi. Sv. Leo: *V nebesa ne pridejo speči, ampak bedeci in delajoči v božjih zapovedih.* Sv. Jeronim: *Nobeno delo naj nam ne bo pretežavno, noben čas predolg, če ž njim le moremo večno zveličanje dobiti.* Kateri se pa nebes s silo polasté, storijo še več, nego svoje dolžnosti, oni dajo za nebesa vse svoje moči, še kri in življenje; tako aposteljni, učenci, ki so pisali toliko lepih bukev, spokorniki, marterniki. Vem, da za ta pot bode malo prijatelj; zato pa toliko prisrčniše prosim, spolnujmo svoje dolžnosti, potrpimo, kar Bog naloži, da po ravni poti pridemo v nebesa.

IV. Nekateri so siljeni v nebesa; to bi bilo najbolje, si bo kdo mislil; a ni tako. Siljeni so tisti, ki sami ne mislijo, a božja milost jih prešine, vest se prebudi, pred oči jim stopijo grehi, in grehov nasledki, večnost, pekel, in potem začnejo se spoznati, svoje grehe obžalovati, se pokoriti in pobožno živeti — ti so siljeni v nebesa. Temu umrje otrok, žena, draga oseba — to ga predrami; drugi uboža, zgubi in to ga pripravi na pravo pot; zopet drugi pade v bolezen, — zapade sodnji in to mu je začetek k poboljšanju. (Sv. Ignacij po rani; sv. Norbert po blisku; sv. Marjeta Kortonska po smrti svojega zapeljiveca.) Sv. Fulgencij: *Božja gnada brezbožnemu na proti gre, da se opraviči, slepemu, da ga razsvetli, padlemu, da mu vstati pomaga.* Božja ljubezen in usmiljenje tudi britkosti in nesreče k naši večni sreči obrača, in mnogokrat tožimo čez božjo šibo, katera pa je le zdravilo božje.

Poslušalci: 4 poti v nebesa sem vam povedal, po kateri hočete hoditi; morebiti po nobeni!? In kaj bo naš konec? Strah me je, na to le misliti, če pogledam gori v nebeške višave in vidim v duhu presrečno družino, svetnike iz vsakega stanu, starosti, naroda, jezika — si moram misliti: Ako so ti zamogli tje priti, zakaj pa bi jaz ne mogel? In če pogledam doli v pekel — in vidim družbo vekomaj

nesrečnih, zbranih iz vseh krajev sveta, iz vseh stanov — me groza obleti: hočeš tudi ti med njimi terpeti? Ne, ne, si rečem. Kaj ti je storiti? V nebesa ne moreš, ako tako živiš — v pekel nočeš —, kaj ti je storiti? Spokori se, popusti grešni pot, hodi za Jezusom! O koliko smo Jezusa žalili, njegove opomine in gnade zaničevali, doklej bo nas še čakal? O preljubi! hitro začnimo, dokler je še čas. Nebeško kraljestvo silo trpi. Amen.

Lamb. Ferčnik.

Spomin vernih duš v vicah.

Klic iz grobov in vic.

Boljše je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo gostije; ker v uni se spomni konca vsih ljudi, in živi misli, kaj bode prišlo.

Prid. 7, 3.

Že davno so se duše v vicah veselile tega dneva. Veselile so se ga, ker na današnji dan gotovo vsak kristijan, kateri ima le še količkaj krščanskega duha, usmiljenje ima z vernimi dušami v vicah, in jim na pomoč hiti z molitvijo, z daritvijo sv. maše in z drugimi dobrimi deli. Danes hiti sin na grob svojega očeta, hči na grob svoje matere, prijatelj na grob svojega prijatelja, hité stariši na grob svojih rano umrlih otrok, hiti mož na gomilo svoje žene, žena na grob svojega moža, in med tem, ko se jim solzé utrinjajo doli na zemljo, jim srce kviško puhti tje gori v nebesa v goreči molitvi za svoje rajne ljube, ter zdihujejo s katoliško cerkvijo rekoč: *Bog jim daj večni mir in pokoj, večna luč naj jim sveti, naj v miru počivajo!* In ravno zato je dušam v vicah današnji dan zares oveseljiven dan; je dan, po katerem so že davno hrepenele, ter nam klicale iz svojega trpljenja rekoč: *Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi, prijatelji naši!*

Pa tudi za nas ni današnje popoldne in jutranji dan samo dan groze in strahu, dan žalosti in joka, tudi nam je podučljiv, srečen in zveličaven dan. — Res nam danes zvonovi žalostinke pojo, da nam po ušesih odmeva tisto tužno zvonjenje, ko so naši rajni umrli; res vidimo tukaj visoki mrtvaški oder, ki nas tako živo spominja tistega mrtvaškega odra, na katerem so naši preljubi ob svoji smrti ležali; — res slišimo žalostno petje v cerkvi, kakor so mašniki takrat peli pri trugi naših rajnih; res vidimo danes sebe in duhovne črno oblečene, na meni danes črno štolo, in pred oči nam stopi, kako so du-

hovni s črno štolo na sebi naše preljube materi zemlji izročili; — res se zbiramo danes in jutri na ono tužno, žalosti polno polje, kjer ste vsejali v hladno zemljo vi stariši svojega ljubeznjivega otroka; — na tisto polje, kjer ste vi otroci vsejali truplo svojih dragih starišev; res se zbiramo danes in jutri na tisto žalostno polje, kjer je mož zasul svojo ženo in žena svojega moža, prijatelji svoje prijatelje, sosedje svoje sosede, znanci svoje znance; — vendar, ker ostanejo večno resnične besede sv. Duha, ki ste jih prej slišali: *Boljše je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo gostije, ker v uni se spomni konca vsih ljudi, in živi misli, kaj bode prišlo*, smem reči, današnji dan nam ni le žalosten in strašan, je nam tudi podučljiv, srečen in zveličaven dan.

Pogostoma čez leto in dan slišite božjo besedo, ali beseda navadnega in ravno tistega pridigarja ne seže tako globoko v sree. Vsak rajše sliši nenavadnega posebnega pridigarja. Zatoraj vam danes ne mislim toliko jaz sam pridigovati, privzel sem si danes posebnega, nenavadnega pridigarja, ki ga ne slišite vsak dan, čigar besede vam bodo, upam, globokeje segle v srce, kakor moje. Nisem si najel enega samega, najel sem več pridigarjev, to so grobovi, in to so mrtvi v grobih — ki vam bodo danes namesto mene oznanovali besedo božjo. Upam, da te pridigarje, grobove in mrtve v grobih, bodo poslušali tudi tisti, ki drugih pridigarjev nočejo poslušati in se drugekrati rajše odtegujejo besedi božji. Ako si bomo vsi to pridigo, ki jo bomo danes od mrtvih slišali, k sreči vzeli, potem bo današnji dan tudi za nas, kakor za duše v vicah, srečen in zveličaven dan. — Stopimo toraj na mrzle grobe, ki krijejo naše ranjce in poslušajmo, kaj nam pravijo! Glas iz grobov in vic naj bo zapopadek današnje pridige, dušam v vicah v rešenje, nam pa v zveličanje. Preden pa začnemo, pokleknimo pred križanega Jezusa in prosimo milosti dušam v vicah: *O Bog, daj jim večni mir in pokoj, večna luč naj jim sveti, naj v miru počivajo!*

I.

V življenji sv. Gregorija se bere o nekem mladenču, ki se ni dal odvrniti od pregrešnega znanja; opominjali in svarili so ga, pa vse je bilo zastonj. Stariši in prijatelji, spovedniki in duhovni, da! sv. Gregorij sam, so zastonj molili, prosili in ga rotili, naj se svoje uboge duše usmili; — vse zastonj. Še potem, ko Bog sam vmes stopi in ljubljeno osebo z naglo smrtjo v cvetji življenja s sveta pokliče in v grob zasuje, še potem ne zapusti nesrečnega, zaslepljenega mladenča njegova divja strast, ki mu razjeda dušo in telo. — Tu

moli sv. Gregorij s srčno gorečnostjo k Bogu za dušo nesrečnega mladenča, in v zaupanju na božjo pomoč ga prime za roko, ga pelje k grobu umrle, ter jo ukaže izkopati. Mladeneč vidivši tisto, kateri je bil prej v pregrešni ljubezni tako udan, polno črvov in trohnôbe, se ves strese in hoče bežati; pa sv. Gregorij pravi: Nikar ne beži, pridi sem, prav blizu pridi in dobro poglej, kaj si ljubil! In pogled na mrtvo v grobu ga je z božjo pomočjo ozdravil, vse svoje žive dni je posvetil Bogu in svoji duši v ostri pokori.

Pridi sem, krščanska duša! pridi k grobu, misli si, da si v njegovih tmini in uči se:

1. Kako minljivo in nečimerno je vse posvetno! Dokler je človek mlad, zdrav in močan, oj, kako je zaslepljen! Vse misli in želje le na-se, na svoj život obrača! Ta mora dobiti karkoli poželi, on mora izvrstno jesti in piti, dostikrat čez mero, če tudi gospodarstvo trpi, če tudi otroci in žene stradajo!

a) Pojdi tje, ti požrešnež, čigar Bog je trebuh, pojdi tje danes na grob tacega, ki je živel, kakor zdaj ti, in prašaj ga, kaj mu je koristilo? Ako bi mogel govoriti, zaklical bi ti iz črnega groba: Prijatelj! ne bodi tako nespameten, moj izgled naj te gine. Glej, kaj sem imel od tega, da sem živel le za svoje telo? Nič, le črvom sem pripravil prav mestno jed. Z nezmernostjo sem prikrajšal svoje življenje in strašna odgovornost me je čakala pred ojstrim Sodnikom. O, ne bodi še ti tako nespameten! Ravno tisto pot, kakor jaz, boš moral tudi ti iti; tvoje telo bo zibnilo v temni grob in segnilo! Spreglej tedaj in uči se od mene modrosti in zmernosti.

b) Pojdi tje k grobu, ti prevzetna mladina, ki se tolikanj ponašaš s telesno lepoto, ki ne veš, kako bi svoje telo zadosti nakinčala in do zadnjega vinarja vse izdajaš za nič vredne cunje, da bi le svetu dopadla, — pojdi tje na grob in glej, kakošen konec bo vse to imelo. Poglej eno mrtvaško glavo za drugo; vse so enake, nobena ni lepša od druge, vsaka se ti studi; in taka ostudna mrtvaška glava bo enkrat tudi tvoja! Ti zdaj cveteš, kakor lepa roža; pa ne pozabi: Kmalo pride jesenska sapa in oropa rožo vsega perja. Kmalo pride tudi zate jesen; ledena smrtna roka te odtrga, ti padeš v grob, in boš, kar so tile v grobih; tvoj zdaj nakinčani život bodo glodali črvi nagnusni. Proč tedaj z vso prevzetnostjo! Spreglej in vidi, kaj te čaka! Komaj bo duša iz tebe, komaj boš mrzel in trd, že se te vsi bojijo; vsacega je strah krog tebe; nihče noče sam pri tebi ostati. Tvoji prijatelji, celo tvoji domači komaj čakajo ure, da te v grob nesó; tisti pa, ki so se ti tolikanj prilizovali, te še pogledati ne marajo. Glej konec tvoje lepote, kateri sedaj tako pregrešno strežeš,

svojo edino neumrjočo, tako drago odkupljeno dušo pa zanemarjaš in pogubljuješ!

c) Pojdi k grobu, ti lakomnež, ki nimaš nikoli zadosti, ki še komaj sam sebi kaj privoščiš, kakor bi imel zmirom na tem svetu živeti, — pridi sem k grobu in glej, kaj ti bo ostalo! Nič kot mrtvaško obleko ti bodo dali v trugo, in po navadi najslabše, kar si v življenji nosil. V življenji ti je bila premajhna tvoja hiša, bil ti je skoraj ves svet premajhen, zdaj pa dobiš hišico prav ozko in majhno, zbito z štirimi plohi ali deskami in v tej hiši ti je postelja nekoliko oblanic, ki ti jih denejo pod glavo. Nobena njiva, noben travnik ti ni bil dosti velik, zdaj boš zadovoljen z majhnim koščekom, ki je zadosti za jamo, šest čevljev dolgo, tri pa široko, in tu boš ležal, zadovoljen s peščico zemlje, ki ti jo vržejo na trugo! Ti ki v življenji z nikomur nisi mogel v miru živeti, tukaj zdaj mirno ležiš zraven najhujšega sovražnika. Kje je tvoja bogatija? Oj, vse te je zapustilo!

d) Ubogi človek si išče prijateljev in pri njih pomoči in svéta v nadlogah, nanje se zanaša zraven pa pozabi na edinopravega, najboljšega in najbolj odkritosrčnega prijatelja, na Boga! Kako malo se smeš, o kristijan na ljudi zanašati! Danes tvoj najboljši prijatelj je jutri tvoj najbolj zagrizen sovražnik; ta, ki v sreči vse obeta, v potrebi te popusti! In če ti tudi v življenji ostanejo prijatelji zvesti, pride po té smrt, v večnost ne more nobeden namesto tebe iti, in bi tudi ne šel, ko bi bilo ravno mogoče; tukaj mine največe prijateljstvo. Oni se jokajo po tebi, in kadar umrješ, te spremijo tudi do groba; pa komaj te je hladna zemlja zakrila, že gredó narazen, in čez 14 dni se morebiti nobeden več nate ne spomni, zapuščen ležiš na tihem pokopališči!

Tako nas učijo grobi naših ljubih mrtvih. Glej, o človek, nam kličejo, tak je tvoj konec, smrt, grob, trohnoba! Tukaj je enakost, kakor nikjer drugod! tukaj ležijo otroci, mladenči, dekleta, možje in žene, vdove in starčki vsi eden pri drugem. Tukaj ni nobenega razločka stanu! Bogati zraven revnih, imenitni zraven priprostih vsi skup počivajo. Kdo more razločiti ostanke in kosti umrlih? Kdo more reči: Ta roka je bogatinova, una beračeva, ta glava mogočne gospodinje, una uboge pastarice?— Nobeden ne more tega reči. Enak je prah, enake so kosti! Tako nas grobovi učijo minljivost vsega posvetnega. Učijo nas pa še resniše reči, ki nas čakajo unstran groba.

2. Po smrti pride sodba in po tej dolga brezkončna večnost. Oj, kakošna bo ta, če le za ta svet, le za svoje telo skrbiš,

na svojo dušo, na Boga pa pozabiš! Krščanska duša! stopiva še nekoliko dalje po pokopališči. Tukaj zadenem na grobe pravičnih. V grobih so trupla, njih duše pa se veselijo v nebeških prebivališčih ter uživajo veselje, *ki ga oko ni videlo in uho ne slišalo in srce človeško ne občutilo*. Tù zadenem na grobove zavrženih. Njih trupla počivajo sicer v blagoslovljeni jami na mirnem pokopališči, njih duše pa niso v miru, marveč gorijo v breznu, kjer njih *ogelj nikdar ne ugasne in njih črv vekomaj ne pogine*. — Še druge grobove vidim tukaj, grobove tistih ranjcih, kateri so v vicah in ki se jih danes in jutri posebno spominjamo. O ko bi vam mogel dovolj živo dopovedati, koliko te duše unkraj groba v vicah trpé. One vedno koprné po nebeškem veselji, in to koprnenje jih peče in morí neizrekljivo. One trpé mnogo, trpé toliko, da, kakor priča sv. Avguštin in sv. Ciril Jeruzalemski, vse kazni tega sveta, vse muke in trpljenje ne morejo se primerjati ne najmanjši kazni v vicah. Spolnuje se nad njimi, kar je svoje dni v duhu videl prerok Jeremija. Kaj vidiš, moj Jeremija? ga je vprašal Bog. Vidim goreč plavž, odgovori Jeremija. Prav si videl, Jeremija! In kaj pa zdaj vidiš? vprašuje ga Bog nadalje. Zdaj vidim čuječo (stegneno) šibo! Spet si prav videl! odgovori mu Bog. In če zdaj mi pogledamo na kraj, v katerem verne duše trpé, kaj vidimo? Tudi tù vidimo goreči plavž, katerega je raznetila jeza božja; vidimo stegneno šibo, katero vzdiguje božja pravica. In kdo izmed nas bi zamogel strpeti ta strašni pogled in bi ne bil v srce ginjen? In bi ne izdihnil iz globočine svoje duše, kakor prerok Jeremija, ki pravi: *O vi trpeči prijatelji božji! oj velika, velika kot nezumno morje je vaša žalost, je solzno morje vašega trpljenja!* Koliko hujše jih je zadela roka božja, kakor Joba in koliko bolj kakor še Job zamorejo klicati nam: *Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi, prijatelji naši! zakaj roka božja nas je zadela!*

II.

Tudi duše v vicah nas danes veliko učijo.

a) Zakaj pa duše vicah toliko trpé? One so imele na zemlji tudi smrtne grehe. Res so jim bili ti smrtni grehi odpuščeni, zatorej tudi niso prišle v pekel; toda ostale so jim zavoljo greha še časne kazni; te bi bile imele na svetu prestati, da bi bile opravile na svetu pokoro za svoje grehe. Zato toliko trpé, ker se niso na zemlji dosti spokorile za grehe, ker so pokoro slabo opravljale, le po vrhu, ali kakor se je njim zdelo, ne tako, kakor jim je bila pokora naložena od spovednika in da bi si bile še same pokoro nakladale, jim ni prišlo

na mar. Opravljaj natanko in zvesto naloženo pokoro in še sam si naloži kakošen post, miloščinjo, molitev v pokoro, da ne boš prišel na ta grozni kraj trpljenja, ti kličejo danes duše v vicah.

b) Duše v vicah pa še trpijo zavoljo majhnih odpustljivih madežev, ki so jih sabo nesle s sveta. — Oj mlačni lahkomišljeni kristijan! ki hudobijo kot vodo vlivaš v sé, in si pri tem misliš v svojem sre: Saj so le majhni, odpustljivi grehi, ki bodo kaznovani le z majhno kaznijo v vicah, ne pa z večnimi kaznimi peklenskimi! Ali je mar to res tako majhno, za kar morajo izvoljeni prijatelji Božji toljkanj trpeti? Oj vstopi se le enkrat pred plamen v vicah, in povej mi, ali zamoreš res le za majhno, nepomenljivo reč imeti odpustljive grehe, kateri vernim dušam v vicah prizadevajo toliko trpljenje? Če te muke, ta ogenj prav prevdariš, boš li zamogel še mlačen, len v božjih rečeh biti? Ena sama majhna laž, ena nasprotna beseda, ena majhna goljufija, ena majhna zanikernost in lenoba v službi božji ali v spolnovanji svojih dolžnost te more na ta strašni kraj pripraviti! — Ko bi mi mogli danes pogledati na ta grozni kraj, videli bi tam gospodarje in gospodinje, in slišali bi jih, kako zdihujejo in tožijo: „Oj, mi smo sicer ljubili Boga, ali nismo ga dosti goreče. Mi smo se premalo prizadevali imeti družino pošteno v strahu božjem, jo k božji službi napeljevati; nam je bilo vse eno, kakoršna je bila naša družina, da je le dobra bila za naš dobiček. Tako se nam je družina razuzdala, mi smo postali deležni njenih grehov; zato trpimo sedaj tù.“ — Videli bi stariše, in slišali jih, kako žalujejo: „Oj tudi mi smo ljubili Gospoda Boga; ali nismo ga ljubili z dosti gorečo ljubeznijo. Pogostokrat smo pregledali pregrehe svojim otrokom; zdelo se nam je, da morebiti ne hodijo vselej po poštenih potih, pa tega nismo hoteli vedeti in videti, tako so se otroci spačili, ter storili mnogo greha; zato trpimo sedaj tù!“ — Videli bi tudi mnogo drugih, in slišali jih, kako žalujejo: „Oj, Bog nam je storil mnogo dobrega, ravnal je z nami vselej kot ljubeznjiv Oče. Ali kadar nam je poslal kako nadlogo in težavo, smo navadno koj godrnjali zoper njega“.

Tako, bratje in sestre moje! bi videli množico tudi drugih ljudi, ki so sicer v milosti božji šli s tega sveta; ali vendar, ker niso bili čisti vsakega grešnega madeža, morajo se čistiti na unem svetu. Učimo se toraj od ubogih duš v vicah, skrbno se varovati tudi malih grehov.

c) Poslušajmo pa danes še zadnji glas duš v vicah, ki nam tako presrečno kličejo ravno danes: *Usmilit se nas, usmilit se nas, vsaj vi, prijatelji naši!* Oj, uslišimo ta njihov žalostni klic. Pomagajmo

jim z molitvijo, zakaj *sveta in zveličalna misel je za rajne moliti, da bi bili rešeni grehov*. Pomagajmo jim z daritvijo sv. maše. S to daritvijo se je daroval Sin božji na altari sv. križa za grehe celega sveta, s to daritvijo se daruje Sin božji še vedno za žive in mrtve. Pomagajmo jim pa tudi z drugimi dobrimi deli; delimo ubogajme, kakor premoremo za duše v vicah; darujmo Bogu post za duše v vicah, darujmo Bogu sv. obhajila za duše v vicah, obračajmo odpustke dušam v vicah v prid; tudi druga dobra dela opravljajmo z namenom dušam v vicah pomagati. Kako lahko, ljubi moji! nam je to storiti. Glej, tebe prime nejevolja, rad bi zaklel, ali drugo hudo razžaljivo besedo proti komu izgovoril, ali če se ti nesreča zgodi, ne bodi nejevoljen, ne zakolni, ne govori druge besede; reci rajše: „Bog se usmili duš v vicah!“ Glej, sebe boš greha obvaroval, dušam v vicah pa boš prikrajšal čas trpljenja. — Morda so tam tvoj oče, ki so toliko skrbeli in se trudili za te, pa te preveč ljubili in zavoljo tebe trpé. — Morda so tam tvoja mati, ki so te pod srcem nosili, pa te preveč ljubili, in zato trpé. — Morda ti je tam brat ali sestra, ki imate enega očeta, eno mater. — Morda ti je tam prijatelj, ki se je v slepi ljubezni do tebe dal zapeljati v greh, in zato mora še zdaj tam trpeti. Oj, ali bi ne bilo tvoje srce trji ko kamen, ako bi se ti ne storilo zanje mило, ako bi se ti ne smilile njih dnše? In kje imaš pismo, da niso res tam tvoj oče — mati — brat — sestra — prijatelj — mož — žena! — Reci: Bog se usmili duš v vicah! Oj zdaj so ti od nas ločeni, počivajo v tihem grobu, njih duše zdihujejo morebiti v vicah! S smrtjo pa prava ljubezen ne mine, mi jih ljubimo še unkraj groba, oj skažimo jim to ljubezen danes in tudi zanaprej z molitvijo, sv. mašo, z drugimi dobrimi deli, z lepim krščanskim življenjem! Kako grdo je, ako so otroci svoje stariše z razuzdanostjo in nepokornostjo pod zemljo spravili, jim še v grobu žalost čez vse žalosti napravljajo, ker se med saboj kot peklenske kače vjedajo, preklinjajo, hudiču izdajajo; ne porajtajo več na Boga, ne na večnost, ne na sv. vero, ne na božjo službo, ne skazujejo pokorščine ne Bogu ne ljudem in skoraj bi rekel na grobu svojega rajnega očeta, rajne matere plešejo!!

Preden pa stopim s tega svetega kraja, potrkam v imenu vaših očetov in mater, vaših otrok, vaših bratov in sester, prijateljev in znancev, potrkam še enkrat na vrata vašega usmiljenega srea in vas bratovsko prosim: Usmilite se jih, pomagajte jim. Glejte, oče in mati! tù doli ječi in zdihuje vaš lastni otrok, katerega ste tako presrečno

ljubili, in točili vroče solze, kadar je umrl. Zdaj steguje proti vama svoje razbeljene roke in z onemoglim glasom vama milo kliče: O moj dobrotljivi oče in mila moja mati! usmilite se mene, svojega revnega otroka, in pomagajta mi iz neizmernega trpljenja. Božja roka me je zadela, sam si pomagati ne morem. Usmilite se me! — In vi, otroci, glejte! tù notri v vicah zdihujejo vaši predobri stariši, morda ravno zato, ker so vam bili premeški, in vas milo kličejo na pomoč: O ljubi moj sin, pristrčna moja hči, oj usmilita se naji in pomagajta nama iz tega strašnega plamena. — Poglej, žena krščanska! tù doli morda vidiš svojega rajnkega moža, ki sta se toliko ljubila, ki si mu še zadnjikrat roko podala, na smrtni postelji čezenj padla in jokala, ter še mrtvemu obetala, da ne boš nanj pozabila, temuč vedno za njega molila. Poglej, kako se zdaj milo ozira za teboj, ter tako lepo prosi: „Oj ljuba moja žena, moja mila nekdanja nevesta! poglej, kaj trpim, pomagaj mi iz tega strašnega kraja!“ Morebiti so tù doli še kateri vaših duhovnih pastirjev, ki vam zdaj milo kličejo: „Oj farmani naši nekdanji, vam smo v nebesa pomagali, sami pa smo še zadržani v tem ognji, pomagajte nam, usmilite se nas!“ — Poglej, ljubi kristijan! tù doli morebiti zdihuje tudi tvoj dobrotnik, kogar dobrote še zdaj uživaš; čuj, kako milo zdihuje in te prosi: „Oj pridi mi na pomoč vsaj ti, moj ljubljeneec! in pomagaj mi iz te grozovitne ječe!“ — In koliko drugih najdeš tam doli, ljubi kristijan! ki ti niso nič v sorodu, ne po krvi, ne po dobrotah, so pa le vendar tvoji bratje in sestre v Kristusu. Glej! kako milo te prosijo, ter kličejo za teboj: „Oj, ti ljubi naš brat, ljuba sestra v Gospodu! poglejta nikogar nimamo, da bi se nas posebej spomnil, že tako dolgo trpimo tù doli v vicah in že tako dolgo smo obsojeni; oj pomagajta nam, pomagajta nam iz tega plamečega brezna! tudi mi bomo vama potem, ko bomo rešeni, v nebesa pomagali!“ Uslišimo ljubi bratje in sestre v Kristusu te prošnje, pokleknimo pred podobo križanega Jezusa in zdihnimo: *Spomni se, o Gospod, služabnikov in služabnic, ki so odšli pred nami z znamenjem vere ter počivajo v miru. Dodeli njim, da kmalo pridejo v kraj veselja, svetlobe in miru. Oče naš . . . Češčena si Marija . . . Gospod daj jim večni mir in pokoj. Amen.*

† Jan. Porenta.

Zahvalna nedelja.

I. Kaj nas žetev uči?

V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.

I. Moz. 3, 19.

Zopet to leto nam je Gospod Bog, naš predobrotljivi Oče nebeški, blagoslovil polja ter se spomnil zaveze, katero je storil z očakom Noetom, ko se mu je zahvalil za rešitev iz vesoljnega potopa: *Kakor resnično živim, z vodami ne bom več končal sveta, in od zdaj naprej naj ne preneha ne noč, ne dan; ne mraz, ne vročina, — ne setev, ne žetev.* Te obljube se je Gospod Bog spomnil, in je zopet dal, da je letošnja setev prinesla še dosti obilno žetev. Lahko rečemo vsi: z živežem smo preskrbljeni. Vsi lahko brez velike skrbi gledamo v dolge zimske dneve, ne da bi s strahom popraševali, kakor se je že mnoga leta poprej godilo: „Od kod vzamemo kruha, kje dobimo živeža?“ Res, da smo se tudi letos mnogokrat bali, da bi polju preveč ne škodovala, zdaj preobilna suša, zdaj prevelika mokrota; tudi toče smo se bali. Vendar nas je Bog obvaroval posebnih nesreč; še več se je pridelalo, kakor smo se nadjali. Poleg drugih dobrot nam je dobri Bog tudi ljubo zdravje ohranil in zlasti še odvrnil strašno šibo boleznih kolere, ki je po več krajih tudi letos ljudi neusmiljeno morila.

Če premislimo te in druge dobrote, ki smo jih v preteklem letu iz milostljive roke božje prejeli in na tehtnico denemo še svojo veliko mlačnost in grešnost; lahko sprevidimo, da imamo sto in sto vzrokov, danes, ko nas sv. cerkev k hvaležnosti opominja, Bogu se iz globočine svojega srea zahvaljevati. Da bo pa naša zahvala v smislu in duhu naše skrbne matere sv. cerkve, se moramo Bogu za zemeljski blagoslov tako zahvaljevati, da se nam bo enkrat spremenil v večnega, nemenljivega v nebesih in da ta menljivi zahvalni praznik nam postane večni in nemenljiv. Kajti vedite, kristijanje, da žetev na polji je podoba žetve v človeškem življenji, osobito one večne žetve, za katero smo mi kristijanje namenjeni — kot prava Kristusova pšenica — da nas po smrti Kristus shrani v nebeške shrambe svoje. Naj nas toraj letošnja žetev uči modrega življenja, zlasti one modrosti, ki nam pomaga v sveta nebesa. Želim vas toraj danes natančneje podučiti, česa nas uči pogled na žetev letošnjega leta. — Oni pa, kateri zemljo blagoslavlja in njej rast daje, naj blagoslovi mojo besedo, da obrodi v našem sreju, kakor naša pšenica na polji, vsaj deseteri sad.

Pogled na žetev letošnjega leta, kakor pogled na sleherno dobro žetev, nam daja mnogo prelepih naukov in prekoristnih opominov.

1. Podučilen nam je ta pogled najprej v tem, ker nam tako lepo oznanuje za vsakdanje življenje tolikanj imenitno in važno resnico: *Kdor ne seje, ne žanje.* Bolj pripravite, bolj jasne resnice bi vam skoraj ne vedel povedati; in vendar jih je toliko na tem svetu, toliko v naši deželi, dokaj tudi v naši fari, kateri te resnice ne razumejo, nočejo umeti. Veliko jih hoče žeti, ko sejali niso. Ker pa brez setve ni žetve in se jim želja spolniti ne more, godrnjajo in se jezé na Boga in na ljudi, tožijo čez svoj stan in revščino. Ali veste, kdo so ti? Lenuhi so, nemarni ljudje se dela bojé. V lenobi dragoceni čas tratijo in vendar plačilo pridnega delavca zahtevajo; še več, z navadnim plačilom še zadovoljni niso, ker v lenobi svoji več potreb čutijo.

Vse lenuhe in nemarneže povabim naj gredó na polje, ko je žetev obilna še na polju: pšenica, rž, ječmen in kuzuza, da se naučé pridnosti, dela in pa kako obilno se trud pridnega plačuje. Koliko potú je pridni delavec pretočil, predno je zemljo razoral, žito vsejal, njivo prevlekel in seme pokril; kako pridno in pobožno je molil k Vsegamogočnemu, v cerkvi in doma, posebno ob hudi uri in suši, naj mu varuje mlado setev nesreče, toče, moče in suše. Da, rečem ti, lenuh! kmeški stan, težak je stan, od zore do mraka rosan in potan, a ves trud je pozabljen in vroči znoj, ko vidi, da ni zastonj sejal, ampak da mu trud povračuje obilna žetev. Ti pa, prijatelj! hočeš brez truda živeti in se še dobro imeti. Vedi, da je Bog dejal Adamu: *V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler živiš,* in sv. apostelj Pavel pravi: *Kdor ne dela, naj tudi ne jé!* Toraj v hudi zimi, dolgi mrzli zimi, se ne pritožuj ne nad Bogom, ne nad drugimi ljudmi, ako te lakota stiska in pomanjkanje k tebi v vas pride, ker kriv si revščine ti sam, pogled na polje pa naj te pridnosti za prihodnjost uči.

2. Podučilen je pogled v žetev, ker živo, glasno govori nam drugi nauk: *Kdor slabo seje, tudi slabo žanje.* Pojdimo na polje in poglejmo dve njivi, skupaj ležeči enako dobri njivi. Prva je polna lepega žita, obilnega pridelka; druga ima le slabo gluho klasje. Od kod ta razloček? Je mar njiva kriva? Ne, gotovo ne, ker obe ste dobre zemlje. Kje je tedaj vzrok? Le prašajte, le iščite drugod vzrokov, našli jih bodele edino le pri sebi. Kdor je njivo obsejal, sejalec je tega kriv. Sejalec se je bal potrebnega truda in dela; sejalec je vzel mesto dobrega čistega žita smetnega semena, ga je sejal v slabo

obdelano njivo ob času, ko je bilo že prepozno. Kar in kakor človek seje, to in tako bo žel. Pa ne bom vas učil prav sejati in časa setve ne bom vam razkladal, jaz le rečem: Kakor na polju, tako v življenji, tako v večnosti. Tudi v življenji tukaj in v večnosti enkrat, oj kako so pomenljive besede: „Kar človek seje, to bo žel“. Pa razumeti in premisliti moramo besede tako kakor sv. apostelj, ki jih je izgovoril in tudi dalje dostavil: *Kdor pičlo seje, bo pičlo žel*. Kdor seje po poželjenju mesa, bo od mesa tudi žel večno pogubljenje. Kdor seje po duhu, bo od duha žel večno življenje.

Kdor pičlo seje, bo pičlo žel, saj drugače pač ne more biti, ker le plevel raste sam od sebe, dobro seme le kali in požene, ako se vseje. Pogled na žetev nas tega prepriča. Tukaj na njivi obilna žetev, doma polne shrambe, obilnost v hiši; tam na njivi posamni klasovi, prazne shrambe, lakota v družini. Kakor na polji, tako v človeških srcih! Tudi v človeško srce je treba sejati dobro seme božje besede, krščanske čednosti, ker le pregreha in hudobija se sama redi, čednost treba je sejati in gosto sejati, da je plevel hudobije ne preraste in zaduši.

Kdor pičlo seje, bo pičlo žel. Oj kako bi nas morala ta resnica spodbosti k pridnemu delu na polju, pa še bolj k onemu na polju našega srca. Kako bi morala ta resnica zdramiti vse na duši zaspane, vse mlačnjake k vstrajnemu dušnemu delu, ker tukajšnja setev bo enkrat v nebesih potem požeta.

Tedaj pogled na polje in vaše shrambe vam vsem priporočim, da vsi spoznate, da kdor obilno seje, bo obilno žel. S kakim veseljem, s koliko zadovoljnostjo vozi pridni kmet obilni blagoslov božji na nadetih vozovih domú: trud moj je poplačan, hvala Bogu! S kako jezo pa pobira lenuh svoje pičle pridelke skupaj! Premislite to, in domislite se svojega zadnjega dné. Tudi za nas vse, prijatelji moji, bo prišel dan žetve, ko bodo le to in toliko želi, kar smo sejali. Prišel bo dan, ko bodo tudi tisti spoznali, ki zdaj verjeti nočejo, da živi v brezkončni večnosti Gospodar žetve, ki bo zahteval od vsacega izmed nas dušnih pridelkov. Prašam vas, kaj bo tisti pokazal, ki ni sejal nič, ali pa, ki je le pičlo in slabo sejal? S kako zavistjo bo marsikateri, katerega bo kot zanikarnega hlapca božja jeza zadela, gledal na oblagodarjene nebeškega Očeta, ki bodo šli z obilnimi pridelki v nebeško veselje. Tedaj pogled v žetev vam priporočim, ker podučilen in svarilen je. Naj vas veselje, ki ga imate ob obilni žetvi, opomni hrepenenja po nebesih, in to hrepenenje po nebesih naj vas zbudi k vstrajnemu delu na polji vaše duše in vašega srca, da prav obilo semena krščanskih čednosti in dobrih del za nebesa posejate.

3. Pa to še ni vse, da človek veliko semena vseje, ampak skrbeti mora tudi, da vseje na njivo dobro seme. — Le pogledjte zopet dve njivi! Obe ste polni žita, da se steblo stebela drži, in klas s klasom sprijemlje. Pa vendar kak razloček pri mlatvi! Žito enega je debelo in tehtno, drugzega majhno in prazno. Zrno prvega debelo in jekleno, drugzega gluho in drobno. Zakaj to? Zato, ker slabo seme prinese slabo žetev, dobro seme pa dobro žetev!

In kakor tukaj na njivi, tako v človeškem srcu, tako enkrat v večnosti. Kdor po mesu seje, žanje pogubljenje, in več ko tacega slabega semena vseje, večja je poguba. Po mesu pa seje, kdor živi po poželenju oči. So ljudje na svetu, in skoraj njih večina, kateri pozabijo svojega poklica, pozabijo, da so popotniki proti nebeški domovini, in se kakor krt v grudo, v zemljo zarijejo, da ne slišijo in ne vidijo nič kot le denar, le premoženje, kakor bi bil denar vse in neumrjoča duša nič. Kdor tako brezozirno lakomnost seje, ta žanje pogubljenje že tukaj, ker si prežene z mamonom Jezusa in njegov mir iz srca, ker si s svojim oderuštrom in trdosrčnostjo napravi ljudi za sovražnike — in pa tudi Boga, kateri ga bo ob sodbi treščil v večno pogubo.

Po mesu seje, kdor živi po poželenju mesa, kdor od vživanja do vživanja leta in le gleda, kaj bi jedel, kaj bi pil, kako nasitil svoje živalsko poželenje; pogubo bo tak človek žel enkrat; ko bo zatisnil oči, bo vsega veselja, vsega poželenja konec in le nesrečna večnost mu zija nasproti.

V mesu seje, kdor živi v napuhu in ošabnosti, ki hlepi po prvih mestih, po časti in priznanju, po svetnem blesku in oblasti; o kako grozovito žetev bo enkrat njegovo slabo seme pognalo, ko ga bo Gospod po svojih besedah: *Kdor se povišuje, bo ponižan*, v pogubo treščil.

Resnično, kdor po mesu seje, bo od mesa žel pogubljenje, ker podoba sveta mine, in njegovo veselje, krščanska čednost pa vekomaj ostane. Zatoraj glejmo, da sejemo dobro seme, da sejemo po duhu, potem bomo želi od duha večno življenje.

Ako bodo bogatini sejali usmiljenje in bratovsko ljubezen, ako ne bodo zakrknili srca svojega, ne zaprli rok pomanjkanje trpečim bratom, želi bodo lepo plačilo pri tistem, ki je djal, da tudi kozarca mrzle vode ne bo pustil brez plačila.

Ako pa vi, ubogi, ne boste tožili čez svoj stan ter potrpežljivo s Kristusom tudi svojo revščino prenašali, drugih zavoljo premoženja ne zavidali, marveč njim še nebeškega blagoslova iz nebes prosili, vidite,

da potem vam veljajo besede Kristusove: *Blagor ubogim, ker njih je nebeško kraljestvo, blagor lačnim in žejnim, ker nasičeni bodo.*

Ako boste vi stariši, sejali v srca svojih drobnih otrok strah božji in krščansko čednost, vedite, da boste v svojih otrocih enkrat prejeli hvaležnost, tolažbo v življenji in na starost podporo, v večnosti plačilo za trud. Ako bomo mi duhovni sejali seme božje besede, ne gledajoč ne na levo, ne na desno, ne gledé na to, kaj je komu ljubo ali neljubo, ako bomo po zgledu Kristusovem tudi onim, ki prva mesta kje zavzemajo, povedali, kar slišati morajo; potem se smemo nadjati z vami, ako si naše opomine v srce utisnete, da pri najvišjem pastirju krono vojskovanja dobimo. Tedaj ako bomo mi brez razločka stanú in starosti sejali dobro seme v življenji na njive svojih src, dobra žetev nas čaka.

4. Pa naj kmet tudi obilo in dobrega semena poseje na svojo njivo, ako pravi čas zamudi, ne bo veliko pridelal, kajti vsaka reč ima svoj čas; je čas setve in čas žetve, kdor pravi čas zamudi, težko še kaj opravi. Kaj pa da žito zraste; tudi v klasje stopi, ali jesenski viharji, mrzla jutra, hladni večeri bodo žito zadrževali in žetvi škodovali.

Kakor na polju, rečem zadnjikrat, je tudi v življenji. Tudi čednost, strah božji, ljubezen do molitve, pokorščina do Boga in do starišev, ljubezen do dela in reda, ima svoj čas setve, ako ta čas zamudimo, težko če bo žetev kaj prida.

Krščansko čednost je treba sejati v zornih, mladih letih, ko je srce še nedolžno, brez plevla vsakovrstne strasti, potem globoko korenine požene in sad donese, ki ima v nebesih vrlo dobro ceno. Mladost, glej, da Bogu posvetiš že svoja mlada leta! Bogu daruj danes svoje srce, svoje še nedolžno srce!

5. Pa prazno je delo brez blagoslova iz nebes, so naši predniki peli, in mi za njim ponavljajmo. Prazno je vse delo, posebno kmetско brez nebeškega blagoslova, zato kristijanje imejmo pri vsakem delu pred očmi Boga, z Bogom začnimo delo v njegovo čast, z Bogom ga končajmo. Imejmo roko pri delu, srce pri Bogu, potem bo Bog blagoslovil ti delo, tukaj da ne boš pomanjkanja trpel in to delo ti bo za nebesa zaleгло; na ta način si boš ne samo žita v shrambo, ampak celo nebesa pridelal.

Slišijo se tožbe čez današnje slabe naše čase, kako da je vse drugače, vse slabejše kot nekdanj, v tistih dobrih časih, ko se je še prav lahko na svetu živelo. Pa slabih časov ni nihče drugi kriv nego

Ljudje sami, ker so premnogi lenobni, drugi pa zapravljivi in nekrščanskega življenja ter čedalje bolj popuščajo lepe navade naših pobožnih prednikov; potratnost v obleki in pijači, to kristijanje moji, dela slabe čase, spridenost in popačenost ljudi odvzema našim pridelkom božji blagoslov. — Ako bomo pa mi pobožnost in poštenost naših očetov posnemali, se svojemu stanu primerno nosili in stanu primerno živeli, slabi časi bodo minuli. Ako se bo zopet častita šega naših dedov upeljala, da bomo pridno delali z rokami, z ustmi in sreem pa Boga blagoslova prosili, vselej pri delu, posebno zvečer v družini in zlasti ob nedeljah pri najsvetejši daritvi; ako boste se za prejete darove hvaležno darilecu zahvalili: potem bodo še prišli časi nazaj, da jih boste lahko veseli, a drugače nikoli! Blagoslov božji se spremeni pri tistem, kateri ga ni vreden, v prekletstvo. Zatoraj skrbimo, pokažimo to danes in vselej, da vsaj deloma zaslužimo božjega blagoslova! Še enkrat, kakor v ogledalo, pogledjmo vse dobrote celega leta, dobrote božje na polji in v hlevi, v družini, ki ste jih sami ali vaši otroci, ali naravnost od Boga, ali posredno od ljudi prejeli, in prav navdušeno iz globočine srca zapojte Bogu hvalospev: Tebe, o Bog zahvalimo, — za dobrotnika svojega najvišjega — Tebe, o Bog spoznamo. Amen.

Josip Lavrič.

2. Kaj nam dobra letina veli?

Zahvalite se Gospodu, ker on je usmiljen
in dobrotljiv na vekomaj. I. Kron. 16, 34.

Sicer je vsaka sv. maša tudi zahvalna daritev; pri vsaki sv. maši ob delavnikih in praznikih se nebeškemu Očetu po njegovem preljubem Sinu zahvaljujemo za vse prejete dobrote dušne in telesne: vendar nas sv. cerkev vsako leto enkrat še posebej povabi, da se sleherni Bogu zahvali zlasti za dari, ki jih je zadnje leto od njega prejel. In ravno danes je tisti dan, tisti praznik, ki ga imamo po želji sv. cerkve posebej v zahvalo obrniti, kar hočemo tudi vsi radovoljno storiti, ker vsi spoznamo, kako dobrotljiv je bil zopet letos nebeški Oče do nas.

Glejte, milostljivo se je Gospod iz visokih nebes ozrl na solze ubogih vdov in sirot, ki so ga kruha prosile; štel je potne kaplje pridnih kmetov, ki so v njegovem imenu s trdnim zaupanjem v njegov blagoslov polje obdelovali in vinograde lepo gleštali, blagoslovil je

žitna zrnca, ki ste jih skrbno in zaupno v dobro obdelano zemljo sejali, uslišal je nas vseh srčno prošnjo: „daj nam vsakdanjega kruha!“ Glejte, ljubi moji, dal nam je kruha, pogrnil je mizo za ljudi po vsej zemlji, izlil je svoj sveti blagoslov čez polja pravičnih in grešnikov, (posebno pa je blagoslovil vinske gore in dal polne sode, ker se ravno kruh in vino za najsvetejšo daritev rabi). V kratkem rečeno: dal nam je naš dobrotljivi Oče dobro leto; akoravno ni vse sploh dobro obrodilo, je pa družih pridelkov več, kar je enih manj.

Zatorej pokleknilo danes pred Gospoda, in zahvalimo se mu iz dna svojega vernega srca; zakaj brez njegovega blagoslova bi bilo vse vaše delo zastonj; on je dal kmetu seme, da ga je vsejal, on je dal semenu ozeleneti in ga je lulike obvaroval; on je dal rast in je naredil klasje in ga s zrnjem napolnil; on je polje in vinograde velike škode obvaroval in lepo vreme dal, da je bilo moč pridelke shraniti, ki jih bomo zdaj uživali; zatoraj gre le njemu vsa čast in hvala. — Pa ni zadosti, da se mu le z besedo zahvaljujemo, ampak hvaležnost mora v sreču biti in se v dejanju pokazati; in ravno to resnico: kako zamorejo pobožni kmetje svojo hvaležnost Bogu za dobro letino skazati, želim vam v kratkem govoru po domače razložiti.

I. Obilni pridelki vam kličejo tako-le: Nikar darú božjega v greh ne obračajte, ampak poslužujte se ga prav in po njegovi volji. Časne reči se ne smejo nikoli v greh obrniti, zakaj to je gotovo velika nehvaležnost, dari iz božjih rok sprejeti in zoper njegovo sv. voljo jih obrniti. Čveterne baže ljudje pa so nehvaležni, kakor so tudi zlasti štiri grehi nehvaležnosti:

1. Grda in ostudna nehvaležnost do Boga je pijanost in požrešnost, ker nezmerni grešijo zoper narurne zakone in zoper voljo božjo. Bog je zemlji zapovedal, da naj rodi hrano za ljudi in živino, in zemlja rodi, in živina nespametna le toliko zavžije, da se nasiti — pameten človek pa čez mero jé in pije, in si škoduje na duši in telesu, ker nezmernost je naglavni greh, iz katerega več družih izvira: zapravljalivost, nečistost, preklinovanje, grdo govorjenje, kreg in prepir, oslabiljenje dušnih in telesnih moči, ubijanje. (Izgledov se ne manjka iz prejšnjih in sedanjih časov.) Zatorej reče sv. Avguštin: *kdor malo pije, bo veliko spil, kdor pa veliko, bo le malo spil.*

2. Grda ostudna nehvaležnost je nečistost. Mi moramo tudi za telo skrbeti, pa ne preobilno, zakaj ravno nezmernost vzrokuje nečistost. Že treznemu in zmernemu je težko skušnjave premagati,

nezmerni se pa celó nezmožnega stori; zatorej pravi sv. Avguštin: *Nezmerni težko čisto živijo!* in sv. Pavel reče: *Pijanci in nečistniki nikoli božjega kraljestva posedli ne bodo.* Tudi iz nečistosti izvira več grehov, kakor: osleplenje pameti, otrpnenje volje, pozabljenje na Boga, odpad od vere, podkopenje zdravja in samomor. (Kam nečistost pripelje, priča zgubljeni sin; Salomon, ki je po tej poti malikovavec postal; bolnišnice, poboji in samomori . . .)

3. Grda nehvaležnost do Boga je prevzetnost ali ošabnost in nečimernost, katera dobiček pridelka rabi v nepotrebna in stanu nepristojna oblačila ali pa v zaničevanje bolj ubogega bližnjega; in iz prevzetnosti ali napuha izvirajo strašni grehi: lastna pregrešna ljubezen, častiželjnost, baharija, zaničevanje vere, Boga, cerkve, kreg in prepir, trdovratnost, nepokorščina, hlinjenje, hinavščina in krivoverstvo. (Strašen zgled Lucifer in Asirski vojvoda Holofern ali pa Herod.)

4. Grda nehvaležnost je tudi lakomnost, o kateri sv. apostelj Pavel piše: *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in zadržo hudičevo in veliko neprirodnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje.* Iz tega greha izvira trdosrčnost, skopost, laž, kriva prisega, odtirtja, goljufija in izdajanje. (Gijeci, Ananija in Safira.)

To so nehvaležnosti do Boga, pa ljubi moji, ne mislite, da vas jaz za take držim, Bog obvaruj, ampak to sem povedal, da ako vas bi take skušnjave napadle, se jim ustavite in se vsaki dan lepo hvaležne Bogu skažete s tem, da pred jedjo in po jedi, pred delom in po delu, preden jeste in pijete in potem molite in se na Boga spomnite, da storite, kakor sv. Pavel veleva: *ali pijete ali jeste ali kaj družega delate, storite vse v imenu Gospodovem* in posvetite tudi to delo s spominom na Boga, z molitvijo in hvaležnostjo. In da tudi ubogemu radi kaj podelite; glejte zato Bog obilno dá, da se temu kaj podeli, kateri malo ali nič nima. (Kako dobro je miloščino dajati, kaže Tobija . . . ker se Bogu posodi . . . in dobrodarnost prinese blagoslov božji.

II. Dobra letina vam kliče dalje: Ne skrbite preveč za prihodno, ampak delajte ob svojem času in stavite vse svoje zupanje v Boga. Srečen človek, kateri v Boga zaupa in se božji volji vdá in vse svoje skrbi Bogu izroči, kakor je Kristus v gorski pridigi učil: *Ne skrbite za svoje življenje . . . glejte ptičke pod nebom . . . glejte lilije na polju . . . Ne skrbite torej . . . t. j. delajte, drugo pa Bogu prepustite in izročite, kateri gotovo teh, ki njega ljubijo in njemu zvesto služijo nikoli zapustil ne bo, ker njegove oči so iz nebes*

na zemljo vedno obrnena na zveste. In ako je sila še tako huda, on bo gotovo pomagal. (Abraham je Hagaro z Izmaelom odpodil in v puščavi Berzabee ji je očitno v največi sili pomagal; tako tudi vdovi v Sarepti na Sidonskem . . .)

III. Dobra letina vam kliče: Pri vsi hvaležnosti za časno nika ne pozabite večnega. Zakaj tisti Bog, ki vam je časno blagoslovil, vam hoče tudi duhovne dobrrote podeliti, zatorej naj bo skrb za posvetno združena s skrbjo za večno, vendar tako, da večno vam bodi prvo in poglavitno po besedah Jezusa: *Iščite najpoprej božje kraljestvo . . . Kaj pomaga človeku, ako celi svet pridobi . . .* Vse kar imate bo treba zapustiti, nesli bodo telo tje na pokopališče in duša bo pred Boga stopila. Glejte, *le eno je potrebno*, je Jezus rekel Marti.

Berem v sv. pismu, da ko je mogočni perzijanski kralj Cir judom dovolil, po dolgi sužnosti zopet v Jeruzalem se vrniti in o času Nehemija tempelj in mesto na novo zidati, jih je Zorobabel v domačo deželo peljal; vse ljudstvo je dobrega Cira hvalilo in po poti so si pripovedovali, koliko veselje jim je mili kralj pripravil. Ko so prvo stopinjo judje na domačo zemljo storili, so vsi pokleknili in trikrat zemljo poljubili, katere že 70 let niso videli. In ko so od daleč razvaline mesta Jeruzalemskega in tempeljna videli, so na obraz padli in milo jokali, spomnivši se nekdanjega svetišča. Prva skrb je bila tempelj, potem mesto sozidati. Potem jih vkup pokliče Ezdra in jim razlaga dobrrote, ki jih je Bog njih očetom skazal in nehvaležnosti (zanemarjanje praznikov), potem jim nasvetuje, božje zapovedi brati in sv. pismo — on jim bere zbranim pod milim nebom, na vzvišenem kraju, zvesto ga poslušajo, — naenkrat nastane jok! Zakaj? Vse dobrrote božje do ljudstva so slišali in grdo nehvaležnost svojih očetov; slišali zapovedi in njih prelom; slišali zažugane kazni in spoznali, da vse težave sužnosti so bile zaslužene. — Ezdra jih lepo nagovori, k Bogu nazaj se vrniti, in so z njim zavezo storili. To je bil najlepši dan.

Glejte, tako smo tudi mi bili nehvaležni. In vendar nam je Bog dal obilne pridelke. Storimo danes še mi zavezo z Bogom. Tukaj pred Gospodovim altarjem, pred križem Jezusovim storimo obljubo, mu dalje zvesto služiti. V znamenje zaveze mu darujmo presveto Jagnje in recimo: K tvojemu prestolu mi nehvaležni, nepokorni pa skesani otroci pokleknemo in se ti hvaležno zahvalimo za vse telesne in duhovne dobrrote, katere si nam v celem življenji in letošnje leto dal, in te ponižno prosimo, skrbi za nas tudi v prihodnjih časih. Mi pa se tebi zaobljubimo, vselej in povsod hvaležni biti. Podpiraj nas v naših sklepih zdaj in vse naše žive dni. Amen.

† P. Ign. Stavadhar.

Dveindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Kaj hoče Bog od nas?

Dajte Bogu, kar je božjega!
Mat. 22, 21.

Povejte mi, preljubi kristijani, zakaj nas je Bog vstvaril? Krščanski, katoliški katekizem nam lepo pové in vsak otrok, kadar se pameti zavé, nam zna odgovoriti: „Bog nas je vstvaril, da bi ga spoznavali, častili, ga ljubili, mu služili in se večno zveličali.“ Bog nas je tedaj za sebe, v svojo čast vstvaril, on nas je na to zemljo postavil, ter hoče, da ta namen, za katerega smo vstvarjeni, tukaj spolnujemo in si s tem večno plačilo v nebesih zaslužimo. Ali Bogu bodi potoženo, da ljudje v vsakdanjih skrbeh in posvetnem veselju tako radi pozabijo na svoj imenitni poklic, se ne zmenijo za svojo dušo, za Boga in za večnost, le poželenju mesa, poželenju oči in napuhu življenja strežejo. Oni le goljufivemu svetu darujejo svoje moči, svoje skrbi in svoja dela, ali kadar umrjejo, jih hitro zapusti nečimerni svet, in ves njih trud, vse njih trpljenje je zgubljeno. O ko bi pač vsi ljudje le za to skrbeli, kar je božjega, da bi Bogu dali, kar hoče od nas imeti! kako bogato, neizmerno častljivo bi jim vse to povrnil. Za kratek čas pobožnega življenja bi jim dal neskončno večnost nebeškega veselja; za kratko delovanje in vojskovanje večni sladki počitek v nebeškem Jeruzalemu; za majhno trpljenje neizmerno čast, katera vse preseže.

Na noge toraj, bratje in sestre v Kristusu! stopimo vsi serčno v službo Gospodovo, z gorečnostjo spolnujemo, kar od nas hoče; saj slišite, kako nas Jezus v današnjem sv. evangeliju opominja: *Dajte Bogu, kar je božjega!* in stoterno vam bo poplačal. Kaj pa hoče Bog od nas? 1. pokorščino, 2. čast, 3. ljubezen.

I. Bog hoče od nas pokorščino, da kakor pokorni otroci vselej zvesto spolnujemo njegovo sveto voljo. Zakaj?

1. Zato, ker je naš Stvarnik. On nas je iz nič vstvaril, iz gole ljubezni, vstvaril nas je po božji podobi in nam je dal pamet, da božjo voljo spoznavamo, pa tudi prsto voljo, da jo zamoremo spolnovati. Mi smo tedaj božje stvari, vse stvari pa morajo spolnovati voljo svojega Stvarnika. On je naš Gospod, mi pa smo njegovi hlapci. Hlapec mora svojemu gospodu pokoren biti. Jezus pravi: *Kadar bodete vse storili (vso zapoved spolnili), recite: Nevredni*

hlapci smo. Preden je dal Bog desetero zapovedi, je govoril: *Jaz sem Gospod tvoj Bog, razun mene ne smeš nobenih drugih bogov imeti* (da bi jim služil). — Jaz sem Gospod, jaz sem kralj nebes in zemlje, jaz sem vladar in gospodovalec vseh ljudi. Meni je pokoren vesoljni svet; zvezde na nebu se svetijo in ugasnejo, kadar jaz hočem; valovi morja se dvigajo in pogrezujejo v globočino, kakor jaz zapovem; vse nespametne stvari mojo voljo spolnujejo, toraj jo tudi ti, moje ljudstvo, spolnuj, ker jaz sem tvoj edini, najviši Gospod.

2. Bog je razodel svojo voljo, ko je dal zapovedi na gori Sinajski med gromom in bliskom, oostro je zapovedal jih spolnovati in je prelomljevalcem zažugal najhujše časne in večne kazni. Govoril je po Mozesu, svojem služabniku: *Ako poslušaš glas Gospoda svojega Boga, da storiš in spolnuješ njegove zapovedi, prišli bodo nad té vsi ti blagoslovi: Blagoslovljen bodeš v mestu in blagoslovljen na polji. Blagoslovljen bo sad tvojega telesa in sad tvoje zemlje in sad tvoje živine; blagoslovljene tvoje žitnice in blagoslovljene tvoje zaloge. Ako pa nečeš poslušati glasú Gospoda svojega Boga, da bi ohranil in spolnoval vse njegove zapovedi, bodo prišle nad tebe vsa ta prekletstva: Preklet bodeš v mestu, preklet na polji, preklet sad tvojega telesa in sad tvoje zemlje, čede tvojih goved in čede tvojih ovac, preklete tvoje žitnice in preklete tvoje zaloge. Poslal ti bo Gospod lakoto in pomanjkanje in nesreče na vsa tvoja dela.*

3. Dolžni smo Bogu pokorni biti, ker le tako se bomo zvečali, ker nas bo zato v nebesih obilno poplašal. Jezus je rekel: *Hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.* Koliko se vendar delavec trudi in potí, prenaša dneva težo in vročino, da na večer zadobi majhno plačilo. Hlapec in dekla celo leto na migljeji služí gospodarju, da prejme pest denarja. Vojak gre v krvave boje, v nevarnost postavlja svoje življenje, da si pridobi hvalo svojega cesarja in nekaj pozemelske časti. — O kristijan, ali boš ti manj storil za nebesa? Ko bi Bog rekel: Tisoč, deset tisoč let mi moraš služiti, delati, trpeti in se vojskovati, da zaslužiš toliko neizmerno veselje v nebesih celo večnost; bi pač morebiti kdo djal: „O to je predolgo, se ne spleča!“ Toda Bog ne tirja toliko od tebe, on pravi: „Spolnuj moje zapovedi, bodi mi pokoren 20, 30, 50, 80 let svojega kratkega življenja, potem smeš na veke počivati in se veseliti.“ Bog ti kliče z modrim Sirahom: *Moj sin, obvaruj moje zapovedi in mojo postavo, kakor zenico svojega očesa, in bodeš živel* (na veke).

II. Bog hoče od nas čast, da ga častimo, hvalimo in povišujemo kakor svojega Stvarnika, Boga in najvišega Gospoda; zato

govori v svetem pismu: *Ako sem jaz Gospod, kje je moja čast?* Mi revne stvari na zemlji sicer ne moremo Bogu časti povišati, pa tudi nič ne odvzeti. Naj bi se ves svet in hudobni duhovi zoper Boga vzdignili, Bog vendar ni nič manj popolnoma, nič manj svet in častitljiv. Bog hoče od nas, da mu dolžno čast skazujemo, ker je za nas dobro, ker smo zato vstvarjeni, ker nas je zato v življenje poklical, da ga častimo po moči na tem svetu, in da ga bomo enkrat na večno v nebesih častili. Kako pa Bogu čast skazujemo?

1. Boga častimo s pobožnim, svetim življenjem; to je, če božjo sveto voljo v vsem zvesto spolnujemo in se najbolj bojimo Boga s smrtnim grehom razžaliti. Nič ni lepšega v očeh božjih, kakor taka sveta, pobožna duša v milosti in ljubezni božji; ona je živa podoba božja; nanjo se ozira Oče nebeški z nebes visocega prestola z neizrekljivim dopadanjem. Kar je rekel nekdanj od svojega božjega Sina: *Ta je moj ljubi Sin . . .*, to velja o vsaki pobožni, sveti duši. „Glejte, ta je moj ljubi sin, moja ljuba hči, nad katero imam dopadajenje.“ Sv. Duh govori: *O kako lep je čist (svet) rod v svetlobi svoje čednosti; v časti je pri Bogu in pri ljudeh.*

2. Boga častimo, ako smo vselej udani v njegovo voljo, naj nam pošilja srečo ali nesrečo, veselje ali britkosti in težave. Tako je Boga častil pravični Job. Ko mu je odvzel vse blago in premoženje in ga obiskal s hudo boleznijo, govoril je ves udan: *Gospod je dal, Gospod je vzel, kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; česčeno bodi Gospodovo sveto ime!* In kdaj je naš Odrešenik Jezus Kristus Bogu največo čast skazoval? Takrat, ko je svojo sveto kri prelival, ko je na križi razpet visel, ko je bil od vseh zasramovan in zapuščen; takrat je Bogu zadostoval za vso nečast, katero mu je človeški rod storil. Tako mora vsaki kristijan, kadar ga Bog s trpljenjem obiskuje, s popolno udanostjo samega sebe njemu v čast darovati.

3. Boga častimo z molitvijo, ako ga zavoljo njegove svetosti, mogočnosti, dobrotljivosti hvalimo in slavimo. Tako je Boga častil kralj David, ki je prepeval: *Poviševal te bom, o Bog, moj kralj! in hvalil tvoje ime ven in ven, vekomaj in vekomaj. Vsaki dan te bom hvalil in častil tvoje ime ven in ven, vekomaj in vekomaj.* Trije mladenči v ognjeni peči so enoglasno Boga povelečevali rekoč: *Česčen bodi Gospod Bog naših očetov, kateri si hvale vreden in častitljiv in nad vse povišan na vekomaj.* In ker so spoznali, da ga ne morejo sami po vrednosti častiti, kličejo vse stvari božje, naj Boga častijo. Marija, presveta Devica, je zapela Bogu prelepo hvalno pesem: *Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu svojem zveličarji.*

Zato tudi nas opominja sv. apostelj Pavel: *Pojte in prepevajte Gospodu v svojih srcih in dajajte vselej hvalo za vse Bogu in Očetu v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa.*

4. Največa čast se Bogu skazuje z daritvijo sv. maše. Ako bi ti o kristijan od mladih nog pa do te ure svojega življenja Boga zmiraj kleče hvalil in častil, ne bi mu toliko časti skazal, kakor če le pri eni sami sveti maši pobožno moliš in Boga častiš. Ako bi ti v povišanje božje časti vse pobožne duše povabil, da bi s teboj ljubega Boga častile in mu ves čas svojega življenja vso mogočo čast skazovale, bi vendar vse skupaj ne skazale Bogu toliko časti, kakor ena sama sv. maša. Ko bi vso nebeško množico poklical, da bi s teboj in vsemi pobožnimi dušami neprenehoma z nebeško pobožnostjo Boga hvalila, bi mu vendar ne skazala tolike časti, kakor se mu skazuje pri vsaki sveti maši.

5. Boga častimo, ako smo goreči za olepšanje cerkve, svete hiše božje. Vsaki kristijan mora govoriti s kraljem Davidom: *Gospod, jaz ljubim lepoto tvoje hiše in kraj, v katerem tvoje veličastvo prebiva.* Ko je Izraelsko ljudstvo Gospodu zidalo nov tempelj v prebivališče, tedaj so prinašali možje in žene svoje najdražje darove, žene so pletle dragocena pregrinjala in napravljale prekrasna oblačila za službo božjo. Tudi vi ste že storili, kar je bilo v vaši moči in prepričan sem, da tudi v prihodnje ne bote opešali v gorečnosti za čast božjo.

6. Ker pa zdaj na tej revni zemlji mi slabi ljudje Boga dovolj častiti ne moremo, to bomo storili takrat, kadar bomo po končanem bogoljubnem življenji sprejeti v nebeško domačijo. Takrat bomo prepevali z vsemi angeljskimi kori večno hvalno pesem: *Svet, svet, svet Gospod Bog vojskinih trum, nebo in zemlja sta polna tvoje slave!* takrat bomo z vsemi trumami izvoljenih božjih povzdigovali veličastno hvalnico, da se bo odmevala od kraja do kraja nebes: *Te Deum laudamus! Tebe, o Bog, hvalimo!*

III. Bogu smo dolžni ljubezen. Kako milo nas Bog prosi naj le njega ljubimo: „Moj sin!“ pravi, „moja duša! daj meni svoje srce“. In Jezus Kristus naravnost zapové: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.* Oh zatoraj predrage duše, pravi sv. evangelist Janez: *ljubimo Boga, saj nas je on poprej ljubil. Kdor pa ne ljubi našega Gospoda Jezusa Kristusa,* pravi sv. Pavel, *naj bo izobčen.* Kdo pa ljubi Boga?

1. Kdor veliko na Boga misli. Ko se zjutraj zbudi, spomni se najprvo na svojega ljubega Očeta, ki je v nebesih; zadnja misel

njegova, preden zaspi, je pri Bogu. Ako pa ti na vse drugo prej in bolj misliš, kakor na Boga, na denar, na živino, na jed in pijačo, celo na pregrešne, nesramne reči; ako se komaj vsako nedeljo na Boga spomniš, pa še takrat slabo, oh ti Boga ne ljubiš.

2. Boga ljubi, kdor rad govori o Bogu, kako dobrotljiv in milostljiv je do nas ljudi; kdor se rad pogovarja o besedi božji, katero sliši ob nedeljah in praznikih v cerkvi. Ako pa ti, komaj se za teboj cerkvena vrata zaprejo, že pozabiš na zaslišane nauke, ako Boga nikoli v misel ne vzameš, in le to govoriš, kaj drugi delajo, kaj drugi imajo, oh ti Boga ne ljubiš, zakaj česar je polno srce, rado iz ust gre.

3. Boga moramo ljubiti v dejanji. Sv. Janez piše: *Otročiči moji! ne ljubimo samo z jezikom, ampak v dejanji in v resnici.* Če v človekovem sreju živa ljubezen kraljuje, pokaže se v delih ljubezni. Kako? Ako Boga ljubiš, boš tudi vse, kar delaš, Bogu daroval, bodi si, da delaš v hiši, ali pri živini, ali na polji; vselej k Bogu svoje sree povzdigni in reci: „O moj Bog! iz ljubezni do tebe delam, blagoslovi moje delo!“ Ako pa ti pri svojem delu mrmraš in preklinjaš, se jeziš čez slabo vreme, ki od Boga pride, oh ti Boga ne ljubiš in misliš, da je Bog tvoj hlapec.

4. Kdor Boga ljubi, ljubi ga posebno v najsvetejšem zakramentu. Kadar mu je le mogoče, priteče semkaj pred tabernakelj, kakor Magdalena k nogam Jezusovim. Tukaj moli, ga hvali za njegovo ljubezen, ga prosi za skesano srce; tukaj joka in si olajšuje težko srce. Ako pa ti prevzetno memo cerkve greš, kadar bi imel čas notri stopiti in obiskati svojega Zveličarja; ako še takrat, kadar v cerkev prideš, ošabno po konci stojiš kakor hinavski farizej v temeljnu in misliš, da ničesar ne potrebuješ, oh ti Boga ne ljubiš.

Tako sem vam, preljubi v Kristusu! razložil, kaj Bog od nas hoče in kaj smo mu mi dolžni. Bog hoče od nas pokorščino, ker je naš postavodajalec; on hoče najvišjo čast, ker je naš Gospod; hoče ljubezen, ker nas je iz ljubezni vstvaril in dal iz ljubezni svojega edinorojenega Sina v naše odrešenje. To troje spolnujmo kratki čas našega življenja, in po končanem trudu in trpljenji nam bo stoterno, preobilno poplačal, kakor je obljubil, ker je vsagamogočen, neskončno dobrotljiv in zvest v svojih obljubah in nas bo sprejel z veselimi besedami: *Blagor tebi, zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda!* Amen.

L. Škufca.

2. Dajte Bogu, kar je božjega.

Mat. 22, 21.

Farizeji, hudobno judovsko ljudstvo, so vsako priložnost poiskali, ko bi bilo mogoče Jezusa ob čast in spoštovanje pri ljudeh pripraviti. Današnji sv. evangelij nam njih zvijače prav očitno odkrije, zraven pa tudi Jezusovo modrost v obnašanji do njih pokaže. Večkrat so mu že prav zvita vprašanja stavili misleč, da ga bodo v kaki besedi vjeli, pa se jim ni sponeslo. Zdaj si novo zvijačo izmislijo, najeli so namreč ptuje, kateri niso bili iz njih krdela, in jih pošljejo k Jezusu s tem zvitim vprašanjem: „Kaj praviš, ali je prav cesarju davek dajati?“ menili so, naj odgovori na katero stran koli hoče, ga imamo; če reče, da moramo davek dajati, se bo judovskemu narodu zameril, kateri so neradi davke plačevali, če pa reče: ni treba cesarju davka dajati, ga bomo pa pri cesarju zatožili, da ljudstvo zoper njega ščuva in brani davke dajati, na vsak način so mislili ga imamo v pestéh. Pa kako silno so se goljufali! Jezus, ki ljudi ni samo na oči poznal, ampak tudi njih srea prevedel, je tudi njih zvijačo razvidel; njih hudobo je poznal, in je rekel: „Kaj me skušate hinavci? Pokažite mi davkov denar!“ Oni so mu podali denar; Jezus pa jim reče: „Čegava je ta podoba?“ mu rekó: „Cesarjeva.“ Tedaj jim reče: „Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega!“ Reči jim je hotel: na denarju imate cesarjevo podobo, dajte ga tedaj cesarju, ker je njegov, na svoji duši pa nosite božjo podobo, toraj jo pa dajte Bogu, ker je božja. To zadnje tudi jaz povzamem in tudi jaz z besedami sv. evangelija k vam zakličem: Dajte Bogu, kar je božjega! Ker je pa vsak izmed nas božji, naj vsak sam sebe Bogu dá. Dajte torej Bogu, kar je božjega, dajte sami sebe Bogu, ker ima vso pravico do vas.

Dajte Bogu, kar je božjega! Vsak ima pravico svoje terjati. Božji si ti človek, ker Bog te je vstvaril, on ti je življenje dal, in ti ga tudi ohrani; kakor na svojem naročju te nosi, daj se toraj Bogu nazaj, daruj se mu v zvesti službi, daj mu vse svoje dušne in telesne moči v službo in se vsega Bogu izroči, ker ti si ves božji, t. j. karkoli imaš, je le od Boga.

Ti imaš dušno moč, ki se ji pravi pamet; po ti moči le si vstanu misliti in kaj umeti, le po ti dušni moči se od vseh drugih stvari ločiš, in se lahko visoko čez nje povzdigneš. Kaj pa, ali se si

znabiti sam dal pamet? O le Bog, vse druge stvari ti je niso vstanu dati, le Bog ti jo je dal, ki je sam neskončna pamet; ker jo je pa Bog dal, je tedaj gotovo božja, t. j. zato ti jo je Bog dal, da jo po božji volji obračáš, da pridno preišljuješ božjo besedo in njegove svete nauke, da pridno tudi sam nase misliš in prevdarjaš svoj dušni stan; da pridno preišljuješ življenje toliko svetnikov, kateri so pred teboj po poti za Kristusom hodili. — Daj svojo pamet Bogu in na nobeno reč raje in bolj pogosto ne misli kakor na Boga: misli na Boga vsako novo jutro; na večer naj bo Bog tvoja zadnja misel; pri delu naj bo Bog v tvojih mislih, njegovo vsegavidno oko naj bo nad teboj; pred jedjo in po jedi svoje misli k Bogu povzdigni. — Daj svojo pamet Bogu t. j. Kristus in njegovi nauki, Kristus in njegovo trpljenje, Kristus in pa njegova smrt naj ti bodo vedno v spominu, in naj te na smrt, na večnost in na sodbo opominjajo. Daj Bogu svojo pamet, in imej tako živo vero, trdno zaupanje in pa gorečo ljubezen v Boga, kakor so svetniki imeli; in tisi dal Bogu, kar je božjega.

Človek! ti imaš prosto voljo; kdo ti jo je dal? ali jo imaš sam od sebe? Bog ti jo je dal, božja je tvoja prosta volja; daj tedaj Bogu, kar je božjega; daj Bogu svojo prosto voljo, in le to požéli, kar Bogu dopade; kar je božja volja, naj bo tudi tvoja. Bog ti je dal prosto voljo, da si vstanu storiti, kar je prav, in opustiti, kar ni prav: daj tedaj Bogu svojo voljo, in pri vsaki skušnjavi to stori, kar je po božji volji, kar je po njegovih zapovedih; daj Bogu svojo voljo, ter vse opusti, kar veš, da ni po božji volji; odpovej se vsemu, kar veš, da Bogu ne dopade. Bog ti je dal prosto voljo, njegova je; daj mu jo tedaj nazaj; da boš vselej telesno voljo premagal, se posvetni zoprstavi in pa božjo spolni. Grešnik, Bog je tebi dal prosto voljo, da si vstanu greh zapustiti in se k Bogu nazaj obrniti; daj mu tedaj svojo voljo nazaj, da noč in dan svoje grehe obžaluješ in objokuješ — se kakor zgubljeni sin k Bogu nazaj obrneš in rečeš: „Oče grešil sem“. Pravični kristijan! Bog ti je dal prosto voljo, daj mu jo nazaj, da stanoviten v pravičnosti ostaneš, sovražiš laž, krivico, vse drugo, kar dušo omadeževa, toraj daj Bogu svojo prosto voljo, in ti si mu dal, kar Bogu gré.

Ti imaš tudi vest, oni notranji glas, ki ti pripoveduje, kaj si prav storil, kaj pa ne prav. In od kod imaš tega notranjega sodnika? ali znabiti sam od sebe? ali ti ga ni Bog dal, ali ni tedaj božji? Daj ga pa tudi Bogu nazaj, s tem, da ga bodeš vedno poslušal, pri vsih svojih delih in opravilih za svet poprašal, in nikoli ne boš kaj

počel, preden se nisi z vestjo, s tem svojim notranjim sodnikom, posvetoval; daj tedaj svojo vest Bogu tako nazaj, da boš vselej le to storil, kar bo ona za prav spoznala; pa se tudi vsemu odpovedal, kar ti bo ona kot napačno očitala.

Glej človek, te dušne moči, namreč: pamet, prosto voljo in pa vest, ti je Bog dal, božje so tedaj, torej daj Bogu, kar je božjega, t. j. obrni jih za to, za kar ti jih je Bog dal.

Kakor smo pa dušne moči le od Boga prejeli, in smo jih tudi njemu nazaj dati dolžni, ravno tako se godi tudi s telesnimi močmi. Ti imaš občutljivo srce, prijatelj, ali si pa srce sam naredil? ali ti ga ni Bog dal? — Božje je, pa daj ga Bogu nazaj, da veselje občutiš v svojem srcu, kadar se na Boga zmisliš, daj ga Bogu nazaj, da ga čistega ohraniš, in za vedno prebivališče sv. Duha olepšaš, kot božji tempelj spoštuješ. Daj svoje srce Bogu nazaj, da iz njega spodiš vso nečimernost in posvetnost, ga s sv. pokoro očistiš, in z lepimi čednostmi ozališaš. Kadar boš tako obračal s svojim srcem, potem si dal Bogu, kar je božjega, namreč svoje srce, katero je božje.

Človek, ves si božji, ne le po duhovni, ampak tudi po telesni naturi. Bog ti je dal oko, da njegove čudeže pregleduješ, in se nad njimi veseliš; Bog ti je dal uho, da veselo petje, šumenje vode, bučanje vetrov in tulenje gromov slišiš, in se čudiš nad božjo mogočnostjo; Bog ti je dal jezik, s katerim lahko resnico potrdiš, pravico govoriš, žalost tolažiš, nevednost učiš, druge svariš, opominjaš in prosiš. Božje je tvoje oko, daj ga Bogu nazaj, da boš rad pregledoval njegove čudovitne stvari, ga z veseljem tje gori k njemu proti nebesom povzdigoval in ga od hudega in pregrešnega proč obračal. Daj Bogu, kar je božjega; božja so tvoja ušesa in tvoj jezik; daj jih Bogu nazaj, da ne boš nikoli božjega glasú preslišal, z veseljem božjo besedo poslušal in pa jih tudi vselej zatisnil, kadar bi imel kaj pohujšljivega in nespodobnega slišati. Daj Bogu nazaj svoj jezik, da bo rad in pogostoma to govoril, kar je v božjo čast in srečo bližnjega, da bo pogosto molil, svojega Boga častil in hvalil, in se vselej za njegovo čast potegoval; daj Bogu svoj jezik, t. j. obvaruj ga, da ne bo klel, zmirjal, lagal, opravljal in obrekoval, nikoli kaj nesramnega govoril ali pa pel, daj tako Bogu, kar je božjega!

Človek, ti si božja lastnina, ker njegova je roka, s katero delaš, njegova je noga, na katero se opiraš, njegove so moči, katere rabiš, njegovo je zdravje, katerega vživaš, daj tedaj Bogu, kar je božjega! Nikoli ne stegni svojih rok po prepovedanem krivičnem blagu, ampak pridno in zvesto delaj z njima. Nikoli ne stopaj

s svojima nogama na pregrešno pot, le po poti zveličanja zvesto hodi. Svojih moči nikoli ne obračaj v lastno ali pa drugih škodo, pošteno si svoj kruh z njimi pridobivaj, pa tudi drugim, če je mogoče, pomagaj. Svojega zdravja nikoli z grehom ne zapravljaj, svoje truplo čednostim v stanovanje daj. Na tvojem obrazu, na tvojih očeh, na tvojih ustnicah, na tvoji hoji in pri tvojem delu naj se vidi zapisano: Glej, to je živ tempelj božji, to je stanovanje sv. Duha. Stori tako in dal boš Bogu, kar je božjega.

Dajte Bogu, kar je božjega! Božje je vse, vse pride od Boga; vsak grižljivej, ki ga vžijete, vsak požirek vode, ki jo spijete, vsako oblačilo, s katerim se pokrijete, pride od Boga; kakor dober oče svojim otrokom, nam Bog vse to deli, dajte pa tudi vse Bogu, da trezno in pametno vživite, in vselej Boga svojega dobrotnika za njegove dari hvalite.

Vse je božje, tvoje življenje je v božji roki, on ti ga je dal, on ga bo tudi vzel, kadar bo hotel, nič se ti brez njega ne more prigoditi, tudi lase na tvoji glavi ima soštete, in nobenega ne zgubiš brez njegove volje. Ako te trpljenje obišče, veseli se in reci: to je božja neskončno modra roka. Ako veselje vživaš, ne pozabi, da Bog ti ga je poslal, daj pa trpljenje Bogu nazaj s tem, da ga voljno prenašaš; daj mu veselje nazaj, da se v sreči ne prevzameš, in v nesreči ne obupuješ, da v obilnosti porečeš: „Bog mi je dal“, pa tudi v pomanjkanji se utolažiš: „Bog mi je vzel, njegova volja naj se zgodi!“

Vse je božje, kar je pa božjega, dajte Bogu! Stariši, vaši otroci so božji, dajte jih Bogu nazaj, da jih pridno po krščansko zredite; darujte jih Bogu, kakor je Marija svoje Dete Bogu darovala, prosite, da jih vam Bog obdrži in ohrani v svoji prijaznosti, da mu bodo zvesto služili, dajte Bogu, kar je božjega!

Dajte Bogu, kar je božjega! otroci, božji so vaši stariši, ker Bog vam jih je dal in sicer kakor svoje namestnike, dajte jih Bogu nazaj, tako da jih radi z veseljem ubogate, v vseh pametnih rečeh brez odgovarjanja ubogate in z lepim, krščanskim zadržanjem njih težki stan polajšate, in nikoli ne pozabite, da oster odgovor bo Bog enkrat od vas tirjal kako ste se do njegovih namestnikov zadržali.

Mi vsi smo božji! Jezus božji Sin nas je z svojo lastno krvjo, s svojim življenjem odkupil; pa za koga nas je odkupil? Sam za-se, za Boga; zatorej se pa darujmo vsi Bogu, kakor se je Jezus za nas vse dal, njemu darujmo vse dušne in telesne moči, kar bomo mislili,

mislimo Bogu; kar bomo govorili, govorimo Bogu; kar bomo delali, delajmo Bogu v čast, ko živimo, živimo Bogu, tako bomo mi dali Bogu, kar je božjega, Bog bo pa nam dal za to po naši smrti svoje veličastvo. Amen.

J. P—k.

Zadnja nedelja po binkoštih.

Vse časno je minljivo.

Nebo in zemlja bosta prešla. Mat. 24, 35.

Bodi svetloba, je zaklical vsegamogočni Stvarnik, ko je še tema pokrivala zemljo, in kar naenkrat se je zdanilo *in bila je svetloba*. V drugič se oglasi Bog: *Bodi trdina v sredi vodá, in loči vode od vodá!* In ločile so se vodé, naredil je Bog trdino, ki se nebo imenuje. Zopet Bog reče: *Naj se zberó vodé, ki so pod nebom v en kraj, in naj se prikaže suho*, in voda, ki se je razlivala po vsem obliči pozemeljskem, jame se stekati, med vodami pa je suha zemlja. Potem pravi glas božji: *Zemlja naj požene travo, ki zeleni in dela seme, in rodovitno drevje, ki rodi sad po svojem plemenu*, in okinčana je zemlja z milijoni in milijoni krasnih cvetlic, mnogovrstnih rastlin in raznih dreves. Na povelje božje: *Naj bodo luči na trdini nebá in naj ločijo dan in noč*, prisije svitlo solnce po dnevu, po noči pa mesec in zvezd neizmerno število. Na to veli Bog: *Naj rodé vodé živo laznino, in perutnino nad zemljo pod trdino neba*, in kar vse mrgolelo je po vodah, in rekah, po jezerih in morji živih stvari, v zraku pa so vesele ptičice prvokrat prepevaje svoje pesmice čast in hvalo Stvarniku dajale. Potem vstvari Bog živino, laznino in zverino, ko pravi: *Zemlja naj rodi žive stvari po njih plemenu, živino in laznino, in zverine zemlje po njih plemenih*. Zadnjič pa se Bog oglasi: *Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti*, in ga postavi kralja čez vso zemljo ter ga dene v raj, da bi v njem prebival. *Tedaj*, pravi sv. pismo, *je bilo dodelano nebo in zemlja, in vsa njuna lepota*. (I. Moz. 1, 3 id.) To neizmerno delo božje tedaj, vse stvarjene reči in vsa lepota vstvarjene nature bo prešla, kakor smo slišali danes; zakaj prav določno in čisto za gotovo govori Zveličar v današnjem sv. evangeliji: *Nebo in zemlja bota prešla*. Kdaj se bo to zgodilo, ne vemo, da se pa bode, tega se prepričujemo vsak dan, ko vidimo, kako spremenljivo, kako nestanovitno in minljivo je vse, kar je na

svetu. Vse, kar je tukaj, le kratek čas obstoji, pa preide naglo, kakor senca ob steni. Premislimo danes nekoliko bolj natanko, 1. da minljivo je vse časno, in pogledjmo potem 2. kaj nas naj uči minljivost vseh časnih reči.

I.

Tukaj na svetu je vse minljivo. Minljiva je

a) vsa čast tega sveta. Glej kralja, na svitlem prestolu sedi, oblečen v dragoceno oblačilo, zlata krona se mu leskeče ponosno na glavi. Vse se mu ponižno uklanja, vse z velikim spoštovanjem izgovarja njegovo ime, in milijoni in milijoni podložnih se ravnajo po njegovi volji ter ga povzdigujejo do neba visoko. Pridi pa, dragi moj, čez nekoliko let zopet, išči tega kralja, pozveduj po njegovi časti, — minula mu je. Moč njegovo in oblast, njegove dragocenosti, njegovo krono ima zdaj drugi. On pa leži mrtev tamkaj pri drugih umrlih, le malokdaj, morebiti celo nič več ne slišiš njegovo poprej tolikanj češčeno ime. Kakor luč, ki gori v svetilnici nekaj časa in sveti, potem pa ugasne, in ni več njene svitlobe, take so vse časti tega sveta; nekaj časa jih ljudje uživajo, potem pa zginejo, da se komaj zanje še vé. Zatoraj piše Tomaž Kempčan, da *nestanovitna je vsa čast, ki si jo ljudje med sabo dajejo ali prejemaajo, in prav naglo preteče*. Kratko je življenje in po kratkem življenji je pri kraji človeška čast, ker po besedah sv. Ambroža *jenja vsa čast in imenitnost posvetna*. Koliko imenitnih in slavnih mož je živelo pred nami, zdaj pa se za marsikaterega ne vé, kam so pokopali njegove zemeljske ostanke. Pa na svetu je vse tako spremenljivo in nestanovitno, da še ni treba čakati do smrti. Marsikdo se je visoko povzdignil, in vžival obilno čast, pa naenkrat se vse spremeni, in čez noč morebiti pade, njegova čast se zgubi ter mu družega ne ostane, kakor grenek spomin prejšnje svitlobe ter žalostna skušnja, da se ni zanašati na posvetno čast, ker ona je kratka. Prav ima prerok Izaija (40, 6.), ko piše: *Vse meso je seno, in vsa njegova slava je kakor cvetlica na polji*. Nekaj časa raste cvetlica, komaj ko se razcvete, stoji kake ure, pa se nagne in se jame obletati. Minljivo je

b) vse bogastvo tega sveta. Z velikim trudom in v potu svojega obraza je kdo nakopičil veliko premoženje, prav srečnega se šteje, tako, da pozabi ves svoj trud, in upa srečno preživeti še življenja odločeni čas. Tiho po noči pa se približajo tatovi njegovemu premoženju in konec je njegove časne sreče. Ne pomaga nič, naj še toliko in toliko toži in tarna; ali pa strašna ognjena moč mu pokonča

v nekaterih urah njegova poslopja, njegove pridelke in morebiti mu je komaj dano oteti svoje življenje. Tam so bogati ljudje. Okrog njihove hiše se vije bogato polje, žitnice so obilno napolnjene z različnimi pridelki in sadeži, v hlevih stoji mnogo število lepe živine. Priderejo pa požrešni valovi grozovitnih povodinj. Močne vode vrščijo po zelenih travnikih, neusmiljeno trgajo po njivah; poprej rodovitna zemlja podobna postane puščavi; hiše se razrušijo, in vse, kar je pridelanega, mora dalje po vodi. Dragi moji, to so le eni zgledi izmed tisoč in tisoč drugih, ki nam kažejo, kakšen obstanek ima bogastvo in premoženje tega sveta. Jezus Kristus sam nam govori o tej minljivosti časnega blaga in nam toraj tudi brani nanj se navezovati rekoč: *Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj konča, in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo.* (Mat. 6, 19.) Pa naj te tudi nobena nesreča ne zadene in uživaj zadovoljno svoje zaklade, po kratkem teku svojega življenja boš zapustil vse. Ti sam boš delal, če ti bo še čas pripustil, svoj testament, svojo zadnjo voljo, svoje zaklade drugemu izročeval. Kralj David že govori o bogatih, da *ptujim zapuščajo svoje bogastvo.* (Ps. 48, 12.) V revščini in ubožstvu boš stopil doli v grob, da se bodo spolnile besede Jobove (27, 19.), ki pravi: *Bogatin, kadar bode zaspal, nič ne ponese saboj.* Minljivo je nadalje

c) vse veselje, minljive so vse sladnosti tega sveta. Živel je mogočen in imeniten kralj, ki je imel vse, kar koli človeško sree časnega poželeti zamore. Ta kralj pa piše sam o sebi takole, on pravi: „Rekel sem v svojem sreju: Pojdem in se bom udal sladnostim in bom vžival dobrote. In vsega, kar so poželete moje oči, jim nisem nič odrekel, in svojemu sreju nisem branil, da bi ne vživalo vseh sladnost, in se razveseljevalo nad rečmi, ki sem jih bil napravil.“ Potem pa sam spozna in reče: „Pa videl sem, da to je bilo nečimrno, in da pod solncem nič ne obstane“, z žalostnim sreem mora zdihniti: „Nečimrnost čez nečimrnost, in vse je nečimrnost!“ (Prid. 2.) Nečimrno in minljivo je na svetu vse. Danes se človek veseli, jutri že joka; danes se raduje in od veselja poskakuje, jutri mu britke solze zalivajo oči; danes stoji na vrhuncu svoje sreče, jutri že od vseh zapuščen objokuje svojo nesrečo. Naglo minejo mladosti lahko-mišljeni dnevi, nastopi pa starost, ki prinese sabo betežnosti, trud in trpljenje. Vse, cel svet preide in njegovo poželenje. (I. Jan. 2, 17.) Minljivi pa

d) smo, poslušalci moji, tudi mi ljudje, tudi naš obstanek je prav kratek. *Odločeno je človeku enkrat umreti,* (Hebr. 9, 27.) govori sv. Duh po besedah aposteljnovih. Nedavno smo obhajali spomin

vernih mrtvih in smo takrat spregledali ter živo občutili resnico, da *rod odide in rod pride* (Pridg. 1, 4.); da marsikateremu, ki smo ž njim v otročjih letih skupaj igrali, v šolo ali k spraševanju hodili, je že zdavno mrtvaški zvon odpel. Zatoraj vam danes o minljivosti človeškega življenja ne mislim posebej govoriti, le to rečem, da „grenka, pa gotova je resnica, da ko sanje čas beži; vse na svetu je minljivo, kakor pena se zgubi.“

II.

Je pa ta resnica, da vse na svetu je minljivo, tako tehtna in važna, da zapopade v sebi ves nauk, da zamore vsacega podučiti, kdorkoli želi in išče prave sreče, ter nam pravi:

a) človek ne išči in ne ljubi tega sveta, ker nisi zanj vstvarjen. Svet je minljiv in vse, kar je na njem, in ti tudi prave, obstoječe sreče podeliti ne more. Tvoj cilj in konec je, da Boga spoznaš, ljubiš in po tem življenji v nebesih večno srečo vživaš, ki toraj ne bo nikdar minula. Za njo si vstvarjen. Ne ljubi toraj sveta, *ljubi veliko več Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli* (Mat. 22, 37.); *ker Bog vse milosti nas je poklical k svoji večni časti v Jezusu Kristusu.* (I. Petr. 5, 10.) Ako smo pa vstvarjeni, ne za to, kar je na svetu in toraj minljivo, ampak za večnost, za tako srečo, ki ne bo nikdar prejenjala, bodimo vendar toliko modri, da ne bomo obračali vsega svojega prizadevanja, vsih svojih željá in hrepenenja le po tem, kar obstoji le kratek čas na svetu, ampak k Bogu obrnimo svoje sree, njemu služimo. *Kar je zgoraj, po tistem hrepenimo, ne pa po tem, kar je na zemlji* (Kol. 2, 3.); *ker naše prebivanje mora biti v nebesih.* (Fil. 3, 20.) *Častimo in nosimo Boga v svojem telesu.* (I. Kor. 6, 20.) Prenizko se nam mora zdeti, da bi nekim živalim enako rili vedno le po blatu tega sveta; sramovati se moramo, svoje roke stegovati vedno le po tem, kar le neke trenutke trpi; grdo naj se nam zdi, vedno le po časti, po bogastvu, po sladnostih tega sveta, po hvali ljudi hlepeti, pozabiti pa to, kar je imenitnejega, kar je nebeškega; z eno besedo, nevredno se nam mora zdeti, ljubiti le minljivi svet, in srce na njega navezovati. Minljivost vsega, kar je na svetu, nam pa še pravi:

b) človek skrbi za svoje zveličanje, ker se bliža konec tudi tebi na zemlji. *Podobno je moje življenje človeku, ki se vozi po čolnu, pravi sv. Bonaventura, naj spim ali čujem, vedno proti smrti hitim.* In na popotovanji si, piše sv. Avguštin, *prišel si, da boš zopet odšel, pa ne da bi tukaj ostal.* Prišla bode ura, ko se boš ločil od

vsega, kar ti je ljubo še tolikanj, *le grob ti ostane*. (Job. 17, 1.) Tisti mrtvaški zvon, ki je pel že toliko in toliko ljudem, čaka, da bo zapel tudi tebi, tisti mrtvaški oder, ki jih je sprejel že toliko pred tabo, pripravljen je, da bodo položili na njega tudi tvoje mrtvo truplo. Smrti še celo tisti ne upa tajiti, ki je že sicer zgubil vso vero. Če bomo pa umrli, če se nam vsim bliža konec življenja, ako je nadalje gotovo, da s smrtjo je končano naše djanje in ravnanje, da po smrti ni več mogoče ničesar popraviti, je pač vsacemu razvidno, da treba je zdaj skrbeti za svoje življenje, in ne odlašati, ker se ne le bliža nam konec življenja, ampak

c) celo blizo je že konec našega življenja, ker *kakor senca*, pravi Job. (8, 9.) *so (naši) dnevi na zemlji*; in zopet: *Človek od žene rojen, malo časa živi. Kakor cvetlica on izhaja, in se potaptá*. (Job. 14, 1. in 2.) *Kaj je namreč naše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže in potlej spet zgine*. (Jak. 4, 15.) Ako je pa to res, da je čas našega življenja tako kratek, bi pač ne bilo modro odlašati skrb za zveličanje; mala zamuda, malo pomišljanje bi nas utegnilo poriniti v nesrečo, ki bi jo potem vekomaj objokovali. Ko bi ti kdo ponujal kraljevo krono, ali veliko, veliko denarja, ali bi si kaj pomišljal se zanje potruditi? Gotovo bi hitro napel vse svoje moči, da bi toliko darilo dosegel. In kaj so kraljestva, kaj so kraljeve krone, kaj so vsi pozemeljski zakladi proti nebesom? Majhen prahek in še manj ko prah. Zatoraj ne mudimo se in ne odlašajmo skrbeti za svoje zveličanje, da nebes ne zamudimo, ne odlašajmo čisto nič, ker povem še nekaj,

d) vsak trenutek utegne priti konec tvojega življenja. Le poslušajmo besede božje, kakor: *Pomisli, da smrt ne odlašá*. (Sir. 14, 12.) *Ne hvali se zavoljo jutranjega dneva, ker ne veš, kaj prihodnji dan seboj prinese*. (Preg. 27, 1.) Prav skrbno nas opominja Jezus Kristus: *Čujte (tedaj), ker ne veste ne dneva, ne ure*. (Mat. 25, 13.) Kako mogoče je, da današnji dan je zadnji, ki ti ga je odločila milost božja, in da solnee, ko bo jutri vzhajalo, bo obsevalo že tvoje mrtvo truplo skoz okno na mrtvaškem odru. Ta trenutek, ko živiš, lahko rečeš, da je tvoj; prihodnji dan že ni več tvoj. Zatoraj nemudoma na delo, brez odloga začnimo skrbeti za svoje zveličanje. En sam teden, en sam dan, ena sama ura zamujena, cela večnost lahko zamujena.

Slišali ste, ljubi moji, da svet je minljiv, in vse je minljivo, kar svet obeta in dati zamore: minljiva je vsa posvetna čast, minljivo je vse bogastvo sveta, minljive so vse posvetne sladnosti, minljivo

je tudi naše telo, ki se bode kmali nagnilo v hladni grob. — Sv. cerkev pa ima svoje posebne namene, da nas ravno danes ob koncu cerkvenega leta in zopet danes teden prvo nedeljo v začetku cerkvenega leta tako v živo spominja na strašni konec vsega časnega in na vesoljno sodbo, ki bode začetek brezkrayne večnosti. Hoče nas namreč predramiti iz grešnega spanja in k novemu pobožnemu življenju prebuditi. Poslušajmo toraj to resno opominjevanje svoje skrbne matere sv. katoliške cerkve in trdno sklenimo zvesto porabiti kratki čas, ki nam je še odločen na zemlji. Nikar ne navezujemo več svojega srea na to, kar mine, marveč ubogajmo sv. Pavla ter *hrepnimo po tem, kar je zgoraj*. Amen.

† Jan. Porenta.

Prva adventna nedelja.

Lastnosti božje. — I. Resničnost in zvestoba.*)

Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.

Luk. 21, 33. (Ali: Razod. 19, 11.)

V pretresljivih besedah nam popisuje današnji sv. evangelij konec sveta in drugi prihod Jezusov ob poslednji sodbi. S sv. strahom nas hoče napolniti, da bi se bolj skrbno pripravili že v svojem življenji na tisti osodepolni trenutek, kateremu se nobeden ne bo mogel odtegniti. Toda človek, ki je rad le preveč v posvetno zamišljen, na to pozabi in si grozoté sodnjega dné iz glave zbije, včasih pa tudi v svoji lahkomišljenosti ali slabovernosti pravi: morda pa vendar ne bo tako strašno, kakor nam evangelij opisuje; dobri Bog ne bo vsega tako natanko po črki vzela, kakor stoji v sv. pismu; z vsem tem le pridigarji žugajo, da bi ljudi od greha odvrnili; Bog je dobrotljiv Oče, ne bo tako ostro ravnal s svojimi otroci.

Kak omahljivec bi utegnil tako misliti in govoriti, a dober kristijan je nasprotnega prepričan, da se bo vse tako zgodilo, kakor je napovedano, ker to še slovesno zatrjuje Zveličar ob koncu današnjega

*) Upamo, da bode močno vstreženo z „vrsto dogmatično-moralnih pridig o lastnostih božjih“, ker vemo, da pravo spoznanje božjega veličastva ima silno velik vpliv na нравno življenje. Pri izdelovanji so služili ti le avtorji: Razlaganje kršč. kat. nauka I.; Ehrler, apolog. Predigten I.; Polašek, Predigt-Entwürfe II.; Deharbe, Erkl. d. Katech. I.; Unterweisung in der Religion, Innsbruck I.; Lamezan, die Vollkommenheiten Gottes.

evangelija rekoč: *Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.* Zakaj ne? Zato ker so resnične, in resnica vedno obdrži svojo veljavo. Katere besede pa Bog enkrat izusti, te so in ostanejo nespremenljive. Bog tudi drži točno in natančno zastavljeno besedo, ker je zvest.

Na ta verski nauk o božji resničnosti in zvestobi nas sv. cerkev koj v začetku cerkvenega leta opomni, kakor bi hotela svojim vernikom še s povdarkom reči: vse, kar bote v teku leta slišali oznanovati, je neskaljena resnica, vse se bo tako spolnilo in izvršilo, kakor je v sv. pismu napovedano, ker tega nam je porok beseda božja; blagor vam, če si jo obračate v svoje dušno zveličanje. Zato vam hočem danes pojasniti:

1. da je Bog neskončno resničen,

2. da je Bog neskončno zvest

ter vplesti opomine in svarila teh dveh lastnost božjih do nas vernikov.

I. Bistvo božje nas napolnuje s toliko večjim spoštovanjem in ljubeznijo, kolikor globokeje preišljujemo njegove lastnosti. Mnoge izmed teh lahko spoznamo že s svojo omejeno pametjo; kar velja posebej o božji resničnosti in zvestobi; torej se smemo in moramo vselej zanesti na besede božje.

A. Kaj je ta lastnost božja? Bog je resničen se pravi: da razodeva le resnico, ker se ne more ni zmotiti ni zlagati. Ako Bog govori, more samo resnico govoriti, ali res je tako, kakor on izreče.

a) To lastnost mu mora priznati že naš um. Kakšen vzrok se dá misliti, vsled katerega bi Bog resnice ne govoril? Ako človek neresnično govori, se to zgodi, ker resnice ne pozna, ali se hoče iz zadrege spraviti, ali pa kako dobroto doseči. Toda pri Bogu tega ni. On ima vso resnico in spozna vse, kakor je, torej ne more biti nikdar preslepljen; on se nima ničesar bati, ničesar zgubiti, ničesar pridobiti, ker si je sam vse in si popolnoma zadostuje. — Če Bog k nam govori, sam zahteva, da mu verjamemo. Ako bi se mogel zlagati, bi nas navezal laži verjeti. Toraj bi bil on začetnik zmote, kar pa je zoper njegovo svetost. In k čemu tisto hrepenenje po resnici, tisti stud pred lažjo, kakoršne nam je on sam navdihnil? Kar se nahaja pri vseh, še tako divjih ljudstvih. Ni ga naroda, kateremu bi prisega ne bila sveta, kateri bi se ne bil sklicaval na resničnost božjo kot na poroštvo za resnico svojih trditev in izrekov. Svetost prisega je

bila, ki je Rimea Atilija Regula nagnila, da se je sam izročil Kartazanom, akoravno je imel pričakovati grozovito smrt; svetost prisege je bila, ki je Grku Periklu, katerega je prijatelj prosil, naj krivo zanj priseže, položila lepe besede na jezik: „Tvoj prijatelj sem sicer, a le do altarja“. Ako ljudem odvzamemo prepričanje o resničnosti božji, prisega več nima podlage.

b) To je pa tudi nauk sv. vere. Prerok Balaam (4. Moz. 23, 19.) pravi: *Bog ni kakor človek, da bi lagal*. Kralj David kliče vsa ljudstva, naj slavijo Boga, čegar resnica ostane vekomaj, (Ps. 116, 2.); na drugem mestu pa pravi: *Beseda Gospodova je resnična* (ps. 32, 4.) in *na resnici slonijo vse njegove besede* (ps. 118.). Sin božji, ki je eno z Očetom, sam o sebi pravi: *Jaz sem . . . resnica* (Jan. 4, 6.) in o svojem Očetu: *Kteri me je poslal, je resničen* (Jan. 8, 26.), kakor tudi sv. Duha imenuje *Duha resnice* (Jan. 14, 19.). Ali ne spričuje dvetisučletna skušnja teh besed sv. pisma? Kdo je še kedaj našel kako nasprotje v razodenji božjem? Kako se vse v njem lepo vjema, eno drugo podpira ter razsvetljuje in našega duha zadovolji! — Pač res, vsaka zmota in laž je pri Bogu nemogoča. On je tako resničen, da je vse, kar govori in dela, ne samo resnično, ampak tudi vir in temelj vse resnice. Zato po pravici pravi sv. Avguštin (confess. I. 10. c. 24.): *Ko sem našel resnico, sem našel svojega Boga*.

B. Gotovo nam ni potreba daljšega dokazovanja za to lastnost božjo, rajše pomislimo na dolžnosti, ki nam jih naklada. Kdo ne sprevidi, da je ravno resničnost božja temelj naše vere in mora biti vzgled našega resnicoljubja.

1. Bog se nam je razodel; mnogokrat in na različne načine je govoril, zdaj sam osebno, zdaj po svojih poslancih in prerokih in slednjič po svojem Sinu (Hbr. 1, 1.) in še zdaj nam govori po svoji cerkvi. Vse, kar nam Bog po sv. cerkvi, kot varhinji razodenja božjega, oznanuje, je izraz večne resnice, toraj vzvišeno nad vsak dvom. Naša vera ima tedaj največje poroštvo, katero sloni na resničnosti božji. Zato je naša sv. dolžnost vse trdno verovati, kar nas uči nezmotljiva sv. cerkev. Ne smemo se več zanašati ne na svojo pamet ne na mnenja in domišljevanja učenjakov, ampak edino na besedo božjo. In če kdo zahteva opravičenje take neomahljive vere, moramo kristijani s sv. Pavlom (2. Tim. 1, 12.) odgovoriti: *Scio, cui credidi — vem, komu verujem*. Ne svoji omejeni pameti, ki se tolikrat zmoti, ne temu ali onemu modrijanu, ki mu le dozdevke svojega uma kot nezmotljivo resnico predlaga, ampak Bogu samó sem verjel, verujem in bom veroval, ker le on je neskončno resničen, ki ne more lagati: kajti nebo

in zemlja bota prešla, njegove besede pa ne bodo prešle. Le kdor na to skalo resničnosti božje zida svojo hišo, mu je viharji dvomov in zmot ne bodo podrli. Kdor pa ta temelj zapusti, zida svojo hišo na pesek, in viharji krivih naukov in brezbožnosti jo bodo razrušili. Ker brezbožni svet bolj zida na mnenje posvetnih učenjakov, kakor na čisti nauk rimskega papeža, kateri stoji na temelji razodenja božjega, zato se vedno bolj pogrezuje v zmoto, revo in nesrečo.

2. Kakor je resničnost božja podlaga naše vere, tako ima biti tudi vzgled naše resnicoljubnosti. Ker je Bog resničen, in le resnico ljubi; laž, hinavščino, sleparstvo in goljufijo pa sovraži, zato si prizadevajmo vselej in povsod le resnico govoriti in se zanjo potegovati, akoravno to večkrat zahteva kakšno žrtev, da bomo tudi v tej lastnosti zmir bolj podobni Očetu nebeškemu. Ostanimo resnici zvesti v vseh okoliščinah, če nam je tudi neljuba. Ako nam očita zbog grešnega življenja in zahteva popljšanje, ne zaprimo jej ušes, kakor cesarski namestnik Feliks, ki je ni hotel poslušati, ali pa Pilat in Herod, ki sta se iz strahu pred njo stran obračala. Ako se resnica pači in napada, potegnimo se zanjo, da se spolni beseda Jezusova (Jan. 8, 32.): *Resnico bote spoznali in resnica vas bo osvobodila.*

Kakor je resničnost božja nekako vez med Bogom in med nami, tako je tudi resnicoljubje pomoček in sredstvo, ki človeka veže s človekom. Ako bi eden drugemu ne verjel in ne zaupal, se ne zanašal na njegovo resničnost, če bi posebno svetost prisege ne veljala, potem bi bilo javno življenje nemogoče. In vendar, koliko je laži in hlimbe in zvijače in prekanjenosti v zasebnem in očitnem življenji? Kolikrat se resnici bije v obraz? kolikrat se celó svetost prisege z nogami tepta? Tiskani časniki romajo med ljudi, da jih za njihov denar slepijo ter jim resnico zakrivajo. Če se drugače govori, kakor pa misli, imenuje svet: modrost; v resnici je to laž in sleparstvo, in kdor se brez ovinkov za resnico poteguje, temu se svet še posmehuje. Zato po pravici govori Sirah (20, 26.) *Grđ madež na človeku je laž.* Po zgledu resničnega Boga črtimo vso laž in hinavščino in zvijačo ter ubogajmo aposteljna Pavla (Efež. 4, 24.), ki nam kliče: *Oblecite novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen. Odložite vso laž, in govorite resnico vsakateri z svojim bližnjim!*

II. Iz resničnosti božje izvira njegova zvestoba. Med tem, ko je resničnost neko soglasje naših misel in besed s tisto stvarjo, o kateri se je govorilo, je zvestoba neomahljivo spolnjenje storjenega izreka ali obljube. Ona se bolj ozira iz sedanjosti na prihodnost in zahteva še stanovitno voljo, enkrat storjen sklep nespremenjeno ohraniti ter izpeljati.

A. Bog je neskončno zvest se torej pravi: on vse drži, kar reče, in vse spolni, kar zažuga.

1. Bog vse drži, kar reče. — Mnogi ljudje ne držijo besede; obljubijo kaj le na videz, brez resnobe svojo obljubo spolniti; ali pa se pozneje kesajo, da so to in ono obljubili; ali pozabijo na svojo obljubo; ali več obljubijo, kakor morejo spolniti; ali sploh svojih obljub ne morejo spolniti, ker so obožali, zboleli, umrli. Pri Bogu je to drugače. Kajti nikoli na videz ne obljubuje, ampak vselej ima resno voljo, dati nam, kar reče. Zato pravi psalmist (32, 4.): *Beseda Gospodova je resnična in on je zvest v vseh svojih delih.* Pri Bogu tudi ni nobene spremembe, da bi se pozneje svojih besed kesal ali jih pozabil, kakor v svojem bitji tako je tudi v svojih sklepih nespremenljiv. Ker je vsemogočen, vsako obljubo lahko spolni, nikoli ne pride v zadrego, kakor človek. *Bog ni, kakor sin človekov, da bi se spreminjal. On je rekel in ne bi storil? govoril in ne bi držal?* (IV. Moz. 23, 19.)

Da je Bog vse držal, kar je napovedal, pač glasno spričujejo svetopisemske dogodbe. Napovedal je prvim starišem po padcu Odrešenika, večkrat ponovil to obljubo, in obljubljeni Odrešenik je ob določenem času res prišel ter spravo dovršil. Abrahamu je obljubil, da bo njegov zarod pomnožil kot zvezde na nebu in da bo iz njegovega rodu prišel Odrešenik, in spolnilo se je tako. Izraelcem je obljubil zmago čez sovražnike in posest dežele, ki se je cedila mleka in medu, in zgodilo se je tako. Kdo ne vé, da je Bog natanko držal besede, ki jih je zastavil po svojih prerokih in so se vse po njih naznanjene obljube spolnile? In ves stari zakon kaj je družega kot trdno zanašanje na obljube Gospodove? In novi zakon kaj družega, kakor spolnjenje tistih obljub, kakor živ dokaz, da je Bog neskončno zvest? Tudi vsa druga napovedovanja, ki zadevajo prihodnost, se bodo uresničila, ker jih je izgovoril tisti, ki ne more slepiti.

2. Bog pa tudi spolni, kar zažuga. Ljudje se mnogokrat grozijo, pa nimajo resnobne volje grožnjo izvršiti, oni protijo samo v ostrašenje. Pa če tudi spočetka sklenejo grožnjo spolniti, jim pozneje manjka ali volje ali pa moči. A pri Bogu je vsako žuganje resnobno, in on ga vselej izvrši, če se ne poboljšamo; on ga zamore spolniti, ker je vsemogočen; ga hoče, ker je večna resnica; ga mora, ker je neskončno svet in pravičen ter mora vse hudo kaznovati. Zato pravi Mojzes (V. 7.) Izraelskemu ljudstvu: *Vedi, da je Gospod tvoj Bog močen in zvest Bog, ki svojo milost in zavezo obdrži tistim, kateri ga ljubijo; in tistim, ki ga sovražijo, tako poplača, da jih pokonča, in ne neha, dokler jim je dal, kar so zaslužili.*

Kako glasno potrjuje vse to sv. pismo! Prvim starišem je Bog zažugal, da bodo morali umreti, ako bodo jedli od prepovedanega sadu; jedli so — in oni ter vse človeštvo je bilo smrti podvrženo. Ob Noetovem času je Bog zažugal ljudem z občnim potopom, ako se ne spreobrnejo. Niso delali pokore in — razun Noetove rodovine — voda jih je zagrnila. In ljudstvu Izraelskemu je zažugal — če bo nepokerno — nadloge, vojske, kugo, lakoto, sužnost . . . in zgodilo se je tako. Kar je bil Zveličar zagrozil trdovratnemu Jeruzalemu, se je čez 37 let po črki spolnilo.

V vseh šibah in kaznih se razodeva zvestoba božja. Glejte tako zvest je Gospod v spolnovanji svojih besed in protenj! Pač je Kristus prav imel, ko je rekel: *Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.*

B. Ker torej vemo, da je Bog neskončno zvest, moramo

a) v obljube božje trdno zaupati. Med ljudmi se nahaja toliko zvijače in prekanjenosti, da psalmist (115, 11.) kar naravnost pravi: *Vsak človek je lažnjiv.* In vendar toliko ljudi stavi svoje zaupanje na človeka, na Boga pa pogosto ne. Pride kdo v stiske in nadloge, se najprej obrača do ljudi za pomoč; še le v drugi vrsti, potem ko se je prevaril nad obljubami človeškimi, se obrne na Boga, da bi mu v sili pomagal. Kristijan prerad pozabi ali pa dvomi nad besedami Gospodovimi: *Kliči me ob dnevu stiske in jaz te bom uslišal.* Ali ne žali to Očeta nebeškega, če človek omahuje, in se ne zanaša na besedo njegovo! Vselej upaj trdno, da te bo Bog uslišal, ako je v tvoj dušni blagor, kar prosiš.

Kako tolažljiva je ta resnica za spokornika, ker mu prežene vse obupljive misli in strah, s katerimi ga plaši satan, kakor bi zanj ne bilo rešitve, ker je preveč Boga žalil! Spokornik vé, da mu Bog obeta odpuščanje grehov, ki se ne more lagati in tudi obljubo natanko spolni zbog svoje zvestobe. Gospod je govoril po preroku (Iz. 1, 18.): *Če bi bili vaši grehi rudeči . . .* In po Ezehielu (18, 22.): *Če se hudobnež spokori . . .* Kdor toraj skesano prejme zakrament sv. pokore, sme biti brez strahu, Bog mu je odpustil, ker njegova beseda ne more preiti, minuti.

Če v skušnjavah trdno zaupaš v Boga, nič se ne boj, ne boš padel, tvoja duša se ne bo omadeževala; ker on ti bo dal dovelj milosti, da vse prestaneš in premagaš, kakor apostelj zagotavlja rekoč: *Bog je zvest, in vas ne bo dal skušati čez vaše moči.*

Kako tolažilna in vesela je ta resnica za bogoljubne kristijane! Osmero blagrov obeta Jezus svojim zvestim nasledovalcem. In ako-

ravno se jim ljudje posmehujejo ter jih za nespametne imajo, ker se toliko trudijo za sv. čednost, vendar se jim že na zemlji boljše godi kakor grešnikom, ker posedajo mir božji, in krona nebeška jim ne izostane, kajti Bog jim jo je obljubil.

Ker zvestoba božja v tem obstoji, da vse natanko spolni, kar zažuga, zato se moramo

b) bati božjih žuganj in šib. Mnogi grešniki radi pozabijo na protenja in grozitve Gospodove, ali si jih vsaj iz glave izbijajo, da bi lože v svojih grehah živeli, meneč, da njim žuganja ne veljajo. Ti so podobni ptiču noju, ki takrat, kadar ga lovci preganjajo in več ne more uiti, svojo glavo v pesek zarije, meneč, da če on lovca ne vidi, ga tudi ta ne bo zapazil. Kako grozno se bodo enkrat takim slepotnežem oči odprle!

Drugi pa se, kadar se jim zavoljo grešnega življenja oznanujejo proteče kazni, tolažijo z mislijo, da vendar ne bo tako ostro, kakor se pridiguje. Podobni so Sodomljanom, ki so takrat, ko jim je Lot v božjem imenu naznanjal šibe, ki bodo kmalo prišle čez nje, ako se ne spreobrnejo, ter jim zapovedal bežati, mislili, da ne bo tako hudo, da samo plaši. *Zdelo se jim je, kakor da govori v šali*, (I. Moz. 19, 14.), in zato se niso dali motiti v svoji spridenosti. Ali čez nekaj ur so videli, da je žuganje resnobno, ko je žvepljeni ogenj pokončal Sodomo. Tu so zdihovali, a bilo je prepozno.

Ta nauk o zvestobi božji je za trdovratneža strašen, grozen, ker nad njim se bo vse spolnilo, kar je Bog zažugal. Kdor hoče oditi božjim sodbam in šibam, mora pogosto na nje misliti in se jih bati, dokler je še čas, to je zanj zveličalen strah. Ta je pripraven, grešnika nagniti, da odvrže od sebe dela teme in obleče orožje svetlobe, kakor v današnjem listu zahteva apostelj Pavel; in tako še za časa uteče kaznim, ki so zažugane nespokornežem.

c) Zvestoba božja nas mora nagibati, da smo tudi mi zvesti v svojih obljubah. Gospod namreč sovraži lažnjiv jezik in studi dvojezična usta. Ako hočemo njemu dopasti in v nebesa priti, moramo biti zvesti — do Boga in do svojega bližnjega.

Držimo natančno besedo, ki smo jo dali Bogu! Že pri sv. krstu smo se odpovedali satanu in njegovim djanjem, a obljubili kot zvesti, pokorni otroci Bogu služiti. Kako stoji s tvojo besedo, kristijan moj? Ali jo še držiš? Ali si jo prelomil? . . . Kolikrat si že pri spovedi obljubil Bogu, da se hočeš varovati te in one pregrehe . . . grešne priložnosti . . . Kako sram te mora biti, da si bil tolikrat nezvest svoji besedi!

In če si storil kako obljubo Bogu ali Mariji ali drugim svetnikom, o nikari je ne zanemarjaj, ne miruj prej, dokler je ne spolniš! Ako si bil v stiski in boleznih, vendar te Bog ni silil je storiti, tvoje srce te je k temu gnalo, zato že iz hvaležnosti spolni objavljeno! Ne delaj nikoli prenagljeno ali nepremišljeno obljube, posvetuj se s spovednikom, njega tudi poprašaj zbog polajšave ali spremembe.

Ne samo do Boga bodi zvest, temuč tudi do svojega bližnjega. Ne obljubuj kar tje v en dan nepremišljeno reči, ki jih pozneje ne moreš držati; nego pretehtaj poprej, če ti bo mogoče spolniti. Če si kaj obljubil, drži se tega, spolni zvesto, da se bo reklo o tebi: možbeseda je.

Spomin na resničnost in zvestobo božjo je torej kaj pripraven, da kristijan tem natančniše in veselejše spolnuje dolžnosti svojega stanú gledé Boga, bližnjega in samega sebe. In če že prvo nedeljo napraviš trden sklep Bogu zvesto služiti, če to skrbno spolnuješ skozi vse leto, z božjo milostjo skozi vse svoje življenje, potem se ti ne bo treba bati onih znamenj pred sodnjim dnevom, ti boš na sodbo pripravljen; in blagor tebi, ker obljuba Gospodova se bo nad teboj spolnila, ki se glasi: *Bodi zvest do smrti, in ti bom dal krono življenja.* (Raz. 2, 10.) Amen.

Ant. Žlogar.

2. Odrešenje naše.

Poglejte in povzdignite svoje glave,
kajti vaše odrešenje se bliža.

Luk. 21, 28.

Vvod. Novo cerkveno leto smo danes pričeli. Sv. cerkev nam je na novo odprla svojo neusahljivo zakladnico božjih nauk, s katerimi hoče zopet celo leto naš um razsvetljevati in naše srce oblaževati, — zakladnico milosti božjih, s katerimi hoče našo dušo posvečevati, — zakladnico slovesnih pobožnosti, s katerimi hoče našega duha od posvetnega odtrgovati in v nebeške višave povzdigovati. Da, preljubi! na pragu smo nebeške zakladnice: *Poglejte in povzdignite . . .* Kdo bi se ne spominjal njega, ki nam je vse to pridobil? Vsako cerkveno leto je takorekoč ponovilo Jezusovega odrešenja. Pomislimo danes: naše odrešenje.

Izpeljava. 1. Odrešenje po Sinu božjem bilo je potrebno. Adam zagazil: I. Moz. 3, 17—19; srd božji se na vse razširil: Rim. 5, 12;

mi že od rojstva grešni: *otroci srda*. (Efež. 2, 3.) Zadolženje človekovo bilo je preveliko, da bi ga bil v stanu sam popraviti. Ker je bil z grehom Najvikši razžaljen, je bilo to razžaljenje neizmerno veliko, da si večega ni misliti; toraj je moralo tudi zadostenje neizmerno veliko biti; tako globoko je padel, da ga nihče ni mogel rešiti iz brezna, — tudi najsvetejši angelj ne. Najmanj pa bi si bil mogel človek sam pomagati, ker je bil zgubil milost božjo ter bil mrtev na duši. Toraj *milost Gospodova je, da nismo pokončani*. (Žal. p. 3, 22.) Tako uči sv. cerkev: Conc. Trid. s. V. 1—3. Človek, ki je v ječi zaprt, se ne more sam rešiti. Tičica se vjame sama, sproži deskico, pokrov, kletko — pa rešiti se ne more. *Zakupil se je človek, pa odkupiti se ni bilo mogoče*. (Sv. Avg.) Zato so milo vzdihovali po nebeškem Odrešeniku: *Rosite ga nebesa*. (Iz. 45, 8.) *Pošlji ga* (obečanega Zveličarja). (II. Moz. 4, 13.)

2. Naše odrešenje je izvršil Sin božji, Jezus Kristus. Bog je že v raji obljubo dal, da bo nekdo satana premagal in ljudi odrešil. (I. Moz. 13, 15.) Kmali bomo obhajali praznik brezmadežnega Spočetja . . . V Jezusu je vsa prerokba izpolnjena: Je od Device rojen, v Betlehemu . . . Trpel: od podplatov do vrh glave. (Iz. 1, 6.) S krvavo obleko iz Bozre prihaja. (Iz. 63, 1.) Le glejte ga vsega krvavega, ranjenega, prebodenega: roke, noge, glava — srce! Jezusu dajo vsi aposteljni spričevanje, da je izvršil naše odrešenje. (Dej. ap. 10, 38—43.) Izvršil je odrešenje popolnem, ker je dopolnil vse in še več, kakor je bilo v zadostenje božjega razžaljenja potrebno. Grozno veliko je trpel Jezus od rojstva do smrti zaradi nas. Kjer ga pogledaš, vidiš ga v nadlogah. Poglej ga v jasicah, v Nazareški delavnici, po raznih potih domače dežele njegove, poglej ga — na križu — krvavega! . . . Zadočila bi bila ena kapljica božje krvi, uči sv. Tomaž Akv., pa Jezus je hotel vso svojo kri prelititi, da ga bolj ljubimo, zaupamo, častimo, zahvalimo.

3. Hvaležni moramo biti Jezusu za odrešenje. Odrešenje po Jezusu Kristusu je drugo stvarjenje. Še več. Bog je svet le enkrat vstvaril in zdaj ga vlada po gotovih takrat mu odločenih zakonih; odrešenje pa, veliki petek na križu dopolnjeno, ni zadostovalo le enkrat, marveč se vedno skrivnostno v sv. cerkvi nadaljuje in ponavlja, da se ga morejo udeležiti vsi ljudje, kolikor jih bode živelo na zemlji do konca dni: vsaki dan se v sv. cerkvi ponavlja daritev, ki jo je Jezus opravil na Golgoti . . . cena njegove presv. rešnje krvi je še vedno vsakemu na ponudbo v sv. zakramentih.

Kako pa naj se zahvalimo za neizmerno dobroto našega odrešenja? Najložje in najlepše tako, ako si v tem cerkvenem letu, ki

smo ga danes nastopili, v prid obrnemo vse milosti, ki nam jih Jezus ponuja. — Hvaležnost pokažemo: a) v svojih mislih, ako pridno preišljujemo in si k srcu jemljemo razne resnice in skrivnosti sv. vere, ki jih bo sv. cerkev zopet letos ob nedeljah in praznikih pred oči stavila . . . b) v besedi, ako se goreče vdeležujemo raznih pobožnosti sv. cerkve, ker vse nas spominjajo našega neprecenljivega odrešenja: sv. križev pot, češčenje ranjenega Srca božjega, saj že znamenje sv. križa in pozdrav: *Hvaljen bodi Jezus Kristus!* . . . c) v dejanji, da pogosto in vredno sv. zakramente sprejemamo in z milostjo božjo okrepečani in ojačeni zvesto po naukih sv. vere živimo, zlasti pa Jezusa Kristusa v njegovem trpljenju posnemamo, ker nas sam vabi na svoj križev pot: *Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe in naj vsak dan svoj križ zadene in naj gre za menoj.* (Luk. 9, 23.)

Konec. Karl Klarentin je ležal v groznih bolečinah na postelji; božje razpelo si dá pred posteljo postaviti, da bi Jezusa križanega vedno pred očmi imel, gledal, preišljeval. Spovednik ga vpraša, kako mu kaj je? Mladeneč pa milo reče: „Duhovni oče! Moje telo grozno trpi, pa moja duša je polna tolažbe.“ Spovednik mu ponujajo razpelo božje; željno ga sprejme in srčno poljubuje in pravi: „Moj ljubi je križan, jaz pa še živim! Sv. križ je moj meč, moja bramba.“ Umirajoč se oklene Križanega in vzdihne: „Dopolnjeno je; Oče nebeški, v tvoje roke izročim svojo dušo!“

Oklenimo se tudi mi križanega Jezusa, Odrešenika našega; on je naše tolažilo v nadlogah, veselje v boleznih, naše zveličanje v naši smrtni uri!

Simon Gaberc.

Tretji red sv. Frančiška.

(Za sv. leto.)

Vse, kar je na svetu je poželenje mesa, poželenje oči in prevzetnost življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta. In svet preide in njegovo poželenje, kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.

I. Jan. 2, 17—17.

V kratkem času 11 let imamo že četrtnkrat sveto leto. Skušnja je pokazala, da se verni kristijani povsod in radi vdeležujejo odpuštkov sv. leta, posebno pa je naše pobožno slovensko ljudstvo vselej

veliko vremo pri tem skazovalo. Ravno tako nas pa tudi skušnja uči, da pobožna vnema sv. leta kmalo ugasne, včasih še poprej, preden je sv. leto pri kraji, in da kristijani po opravljenem sv. letu večinoma v stari pregrešni tir zavozijo.

Ljubi poslušalci moji! Škoda, velika škoda bi bila za nas, če bi se nam letošnje sv. leto tako brez sadú zgubilo, če bi nobenega stalnega vspeha za prihodnje naše življenje ne zapustilo. Glejte, ta skrb je tudi našega sv. očeta papeža Leona mučila, ko so sv. leto izpisali in zato so nam sami dva pomočka naznanili in nasvetovali, ki naj bi nas na poti enkrat pričete resnične pokore ohranila. En tak pomoček sem vam že razložil, namreč pogosto in pobožno opravilo sv. rožnega venca. Drugi še zdatnejši pomoček pa je po besedah papeževih: tretji spokorni red sv. Frančiška Serafskega. — In ravno ta red vam priporočiti, njegove dolžnosti in dobrote vam ob kratkem razložiti, sem si danes namenil. Bog dal, da bi ne govoril danes zastonj, ampak da bi mnogo bratov in sester sv. Frančišku pridobil!

Sv. oče papež Leon razpisovaje letošnje sv. leto med drugim tako govore: „Duhovni naj verno ljudstvo posebno k pokori opominjajo, ki je po besedah sv. Avgušтина *dobrih in ponižnih vernikov vsakdanja krotitev, s katero na prsi trkamo rekoč: odpusti nam naše grehe!* Pokoro in njen del, prostovoljno telesno krotenje, ne imenujemo zastonj na prvem mestu. Saj poznate navado tega sveta. Ljudje bi večidel radi složno in mehkužno živeli, nič pa možato s srčenostjo storili; ljudje, ki zdaj padejo v mnoge nadloge, zdaj zopet narejajo mnoge izgovore, da ne bi spolnovali zveličanskih cerkvenih zapoved, ker mislijo, da je to neznosni jarem, če se jim ukazuje posebnih jedi zdrževati ali nekatere dni v letu postiti se. Po temtalem ni čudo, če se tako oslabljeni in pomehkuženi počasi popolnoma svojemu poželenju udajo, ki zmirom več od njih tirja. Zato je tedaj primerno, da se v mehkužnost zabredeni ali nagneni duhovi zopet k zmernosti pokličejo. In zatoraj je treba, da pridigarji skrbno in jasno ljudi podučujejo, da ne tirja samo evangelijska postava, ampak tudi narurna pamet, da mora vsakdo nad seboj gospodovati in svoje poželenje krotiti in da se grehi drugače ne odpuščajo, kakor s pokoro. Da bo pa ta čednost, o kateri govorimo, namreč pokora, tudi stanovitna, je prav zelo svetovati, da se stalni napravi v skrb in varstvo izroči. Kam tukaj merim, častitljivi bratje (papež govore do škofov), si lahko mislite: to namreč, da si še zanaprej prizadevate tretji Fran-

čiškanski, tako imenovani svetovni red, vsak v svoji škofiji varovati in razširjevati! Zares! spokornega duha v krščanski čedi ohraniti in pospeševati, prav zelo veliko pripomore zgled in pomoč sv. Frančiška Asiškega, ki je z največjo nedolžnostjo tako spokornost sklepal, da ni samo v svojem življenji in zadržanji, ampak tudi po čudovitih znamenjih podobo križanega Jezusa nad seboj skazoval. Pravila tega reda, katera smo po sedanjih razmerah polajšali s pismom (30. maja 1883) so posebno lahka, pa imajo vendar veliko moč za čednost krščansko!

S temi besedami hočejo papež reči: Pamet in sv. evangelij nam zatajevanje velevata; pravica božja pa tirja pokoro za storjene grehe. Ni pa še dovolj, če kdo zdaj v sv. letu predpisana spokorna dela opravi, ampak treba je, da v pokori tudi za naprej stanoviten ostane. To pa se najložje zgodi v tretjem spokornem redu sv. Frančiška, v katerem je pokora po evangelijskih svetih in naukih ter našim okoliščinam primerno vredjena, in so zraven veliki duhovni pomočki na ponudbo, da se ložje opravlja. — Sv. oče papež tedaj s temi besedami tretji red sv. Frančiška, v katerem so tudi sami zapisani, prav zelo priporočajo, in škofom prigovarjajo, da naj ga vsak v svoji škofiji ohraniti in kar največ razširiti skušajo. Nihče tedaj tudi meni zameriti ne more, ako po želji našega najvišjega pastirja rimskega papeža ta red tudi vam priporočam in pri nas vpeljati želim. Storim namreč to iz treh uzrokov: 1. je ta red našemu času in našim potrebam posebno primeren, 2. je prav lahak; 3. je zelo koristen.

1. Tretji red sv. Frančiška je našim časom in našim potrebam prav primeren. Naši časi so v marsikaterem oziru podobni tistemu času, v katerem je sv. Frančišek živel. Pred kakimi 700 leti je namreč človeška družba zelo propadla: vse vezi, posvetne in cerkvene so odjenjale; dežela je vstala zoper deželo, mesto zoper mesto, sosed zoper sosed; mehkužnost, razuzdanost, sebičnost, goljufije, poboji in druge strahotne pregrehe so se brezsravno in nekaznovano razširjale in še tisti, ki so bili poklicani red in poštenje varovati in pospeševati, so nasprotno svojim podložnim slabe zglede, spodtiko in pohujšanje dajali.

Bog pa, ki nizko in zaničljivo pred svetom izvoli, da potare prevzetnost, je obudil sv. Frančiška, ki je s svojo ponižnostjo prenovil tadanji svet. Ne utegnem vam življenja sv. Frančiška razkladati, le opomnim naj, da je ta veliki svetnik in čudež svojega časa v prenovljenje spridenega sveta tri spokorne rede vstanovil, namreč prvi red

manjših bratov ali frančiškanov, drugi red revnih sestrá ali Klarisinj, in sicer naj bi ta dva reda v samostanih tri navadne evangelijske svete spolnovala; tretji, tako imenovani svetovni red, pa naj bi med svetom kolikor mogoče evangelijske svete spolnoval in po gotovih pravih spokornega duha budil in pospeševal.

Ko je namreč sv. Frančišek leta 1221 v Toskani pričó velike množice o nečimernosti in mesenih slastih, o krotkosti človeškega življenja, o potrebi ostre pokore in o ljubezni božji pridigoval, je tako navdušenje poslušalce prevzelo, da so zakonski hotli svoje družaje, otroci svoje stariše, stariši otroke, posli svoje gospodarje, rokodelci svoje delavnice zapustiti in za Frančiškom v njegove samostane iti, katerih je takrat že več stalo. Ali tega mož Božji ni nameraval, ne zahteval. Rekel je, da lahko vsak v svojem stanu, pri svojem delu in opraviu ostane, da lahko tudi med svetom spokorno živi in Bogu zvesto služi, ako nekatere od njega postavljene pogoje spolnuje. Ustanovil je svoj tretji red, čigar udje, moški in ženske lahko med svetom ostanejo, pa vendar neko posebno obleko, škapulir in pas nosijo, posebne molitve in poste in pobožnosti opravljajo, in se nekaterih najnevarnih grešnih priložnosti ogibajo. Ta tretji red je bil potrjen od papeža Honorija III., pozneje nekoliko prenařejen od papeža Nikolaja IV. in naše dni posebno polajšan od sedanjega papeža Leona XIII. Tudi je bil ta red z velikimi odpustki obdarovan.

Da je ta vstanova res božje delo, in da je sv. Frančišek tretji red po navdihovanji sv. Duha vpeljal, nam spričuje to, da so se precej po njegovi vpeljavi duhovi pomirili, da so se krščanske čednosti, kakor zmernost, zdržnost, usmiljenje in ljubezen do bližnjega zopet povrnile med ljudstva, da se je ta red po vsem svetu razširil in ohranil do naših dni. Če je v pretečenem času ta red nekoliko ob ime prišel, temu ni kriv sam, ampak nekateri nevredni udje, ki so ga s hudobnim življenjem skrunili in mu čast jemali. Ima pa še zdaj ta red veliko moč hudobni svet prenoviti in je prav primeren posebno našemu času za zdravilo, ko so ljudje tako neznano v časno in v vživanje zaverovani. Tiste tri morilke, o katerih piše sv. evangelist Janez, namreč: poželenje mesa, poželenje oči in prevzetnost življenja, posebno naše dni duše moré. In tem nasproti je najboljše zdravilo tretji red sv. Frančiška, ki s svojimi pravili ravno te tri skušnjavce pobija.

a) Današnji svet bi le rad zmirom in nezmerno vžival ne le pripuščene, ampak še rajše prepovedane reči. Ljudje živé, kakor da bi bili le za vživanje na svetu in letajo za minljivimi sladnostmi, kakor da bi jih nikoli ne bili siti. — Takemu poželenju nasproti

veleva tretji red sv. Frančiška zmerno vživanje jedil in pijače, prepoveduje plese, gledišča in preobilne pojedine.

b) Ker je pa za obilno vživanje treba veliko denarja in časnega premoženja, tudi vidimo, kako se ljudje pehajo za krajearje, kako hrepené po bogastvu in kako pri tem hrepenenji velikokrat bližnjega škodujejo, verske dolžnosti zanemarjajo. — Temu poželenju oči nasproti priporoča in ukazuje tretji red usmiljenje do ubogih, ljubezen do bližnjega, prijaznost, pravičnost in potrpežljivost; priporoča tudi, da si vsak za časa zadnjo voljo napravi.

c) In še le prevzetnosti, koliko je te med svetom! Vsak hoče kaj več biti, kakor njegov bližnji; veliko se jih v obleki nosi čez svoj stan in posebno ženstvo v tej reči že nobene meje ne pozna. Toliko prevzetnosti nasproti tretji red modro prepoveduje ošabno, predrago obleko in pripušča svojim udom le pametno in čedno nošo, vsakemu po svojem stanu; oblači svoje ude v ponižno obleko sv. škapulirja in spokornega pasú; priporoča obilno pobožnost, naklada pogosto molitev in priganja k večkratnemu prejetanju sv. zakramentov.

Res je, da vse to je že tako skleneno v zahtevah naše sv. vere in da smo se tem nastavam že pri sv. krstu odpovedali. Ali pri veliki naši slabosti in pri splošni spridenosti je vendar tretji red s svojimi pravili poseben spodbudek, ki nas nekako ljubeznjivo in modro sili, onim trem najhujšim skušnjavam vsaki dan vojsko napovedati in tako krstno obljubo zvesteje držati! Pa ne samo našemu mehkužnemu času, ki zatajevanja skoraj več poznati noče, je tretji red prav primeren, ampak tudi našim osebnim potrebam. Kako malo jih je pač med nami, ki bi nikoli smrtnega greha ne bili storili. Za vsak greh pa tirja božja pravica resnične pokore, in kolikor več je greha, toliko obilniša bi imela biti pokora. Pa naša natora je že taka, da se pokore kmalo naveliča. In ravno zavoljo tega je svetovati tretji red, da človek v pokori ne opeša. Pa tudi tistim, ki niso še v velike grehe zabredli, je dobro stopiti v ta red, da se ložje na pravi poti ohranijo in pred zapeljivim svetom obvarujejo.

Tako je tedaj vsakemu umljivo, kako je tretji red prav primeren za naše čase in naše osebne potrebe. In vsak, kateremu okoliščine le količkanj pripuščajo, bi prav storil, ko bi v ta spokorni red stopil. Zakaj

2. pravila in dolžnosti tretjega reda so tako lahka, da jih vsak odraščeni lahko opravlja, če si količkanj hoče sile storiti. Dolžnosti tega reda pa so ob kratkem te:

a) razun spolnovanja božjih in cerkvenih zapoved, kar je že tako vsakemu kristijanu zapovedano, je treba tistim, ki brevirja ne

znajo ali ne morejo opravljati, da vsaki dan zmolijo dvanajstkrat očenaš, češčenasmarijo in častbodi. To ravno ni tako veliko, če si to pobožnost razdeli na dva ali tri dele, da zjutraj in zvečer po šestkrat, ali pa zjutraj, opoldne in zvečer po štirikrat to molitev opravi.

b) Če je količkanj mogoče, naj udje vsaki dan gredo k sv. maši, vsaki mesec vsaj enkrat k spovedi in k sv. obhajilu, in naj obiskujejo, če niso po stanovskih dolžnostih zadržani, vsaki mesec napovedane shode.

c) Naj se postijo dan pred sv. Frančiškom in pred praznikom brezmadežnega spočetja Marije Device. Drugih zapovedanih postov nimajo; pač pa jim je svetovano, če se morejo ob sredah mesnih jedil zdrževati in ob petkih postiti.

d) Prepovedani so jim plesi, gledišča in preobilne pojedine, ošabna in nališpana obleka — nasproti pa zapovedana zmernost v jedi in pijači, ponižnost in poštenost v obleki in da vedno nosijo škapulir in pas sv. Frančiška.

e) Udje so zavezani pri mesečnih shodih po svojem stanu kaj darovati, kar služi v podporo za revne ude, za sv. maše po ranjih tretjerednikih, in za olepšanje božje hiše; tudi naj vsak za časa svojo oporoko naredi.

f) Udom je posebno prepovedano kleti, prisezati (razun pri gosposki) in opravljati, in klafati — nasproti pa mir in prijaznost pospeševati.

g) Kadar kateri ud umrje, so drugi zavezani, ako je mogoče, ga kropiti priti, pri pogrebu spremljevati in za njegov večni pokoj vsaj 1 del rožnega venca moliti.

To so poglobitve dolžnosti tretjerednikov. Iz tega spoznate, da to ni ravno tako težavno, da je že vse to večidel po božjih in cerkvenih zapovedih zapovedano in tudi drugo se pri dobri volji in nekolikem prizadevanji lahko izvrši.

3. Ta mala opravila in te lahke dolžnosti pa zagotovljajo udom tretjega reda velike pravice, duhovne dobrote in razne odpustke. Popolne odpustke namreč dobé na dan vstopa in obljube ter mesečnega shoda; vsaki mesec tisti dan, ko sv. zakramente prejmo, ali če kako devetdnevnicu opravljajo, in še več drugih popolnih in nepopolnih odpustkov. Potem imajo pravico vsako leto devetkrat vesoljno odvezo in dvakrat v letu papežev blagoslov dobiti. — Posebno pa priporoča ta red tolažilna misel, koliko se v tem redu molitve zgodi in da so tretjeredniki deležni vsih molitev in dobrih del, ki se v rvih dveh redih opravijo. Redni udje dobivajo več podpore, bolni pa več obiskovalcev, mrtvi več rožnih vencev. In če bi tretjerednik moral

po smrti v vice, je gotovo, da bo tudi poprej iz njih rešen, ker sv. Frančišek in vsi poveljani tretjeredniki zanj prosijo, pa tudi udje na zemlji veliko sv. maš in prošenj zanj darujejo. Tudi je posebna tolažba, s škapulirjem in pasom sv. Frančiška umreti in v grob iti!

Toliko naj zadostuje o začetku, namenu, dolžnostih, pravicah dobrotah in koristih tretjega spokornega reda sv. Frančiška. Kdor kaj več želi zvedeti, bo že zvedel od svojega duhovnega pastirja. Jaz pa zdaj vse rečeno še enkrat skupaj povzamem in oznamim, da je moja srčna želja, da se v naši fari vstanovi skupščina tretjega reda. Iz tega namena sem sam stopil v ta red in že tudi obljubo storil; zdaj pa sem tudi od v. č. g. frančiškanskega provincijala v Ljubljani potrebno oblast in pravice dobil, da smem ude sprejemati, njih obljubo potrjevati, škapulirje in pasove blagoslovljati, vesoljno odvezo in papežev blagoslov deliti. K temu me je posebno še to priganjalo, ker vem, da vas je že več v ta red vpisanih, in da se vas še več želi vpisati, pa do zdaj priložnosti niste imeli, ker je do bližnjega frančiškanskega samostana predaleč. Potem se mi tudi zdi, da tretjeredniki ne morejo lahko svojim dolžnostim zadostovati, ako nimajo blizo svojega vodnika in ako ne hodijo k mesečnim shodom. Slednjič je pa tudi dobro, da se očitno vé, kateri so pri tem redu, da se tako med sabo lažje podpirajo, da jih pa tudi drugi netretjeredniki, ki pač ostro na vse pazijo, k večji popolnosti tako rekoč silijo, pa da se ne vredni toliko lažje iz reda odpravijo.

Ljubi moji farmani! Ko danes tretji red za našo faro očitno vpeljam, nočem nobenega k temu siliti, pa tudi vsacega prosim, da poprej dobro premisli, če bo mogel in upal držati, preden se za sprejem oglasi. Kakor nobeden ni siljen v ta red, tako pa tudi nobeden ne sme tistih zaničevati, ki v ta red stopijo, in naj vé, da ima greh, kdor kaj takega stori, Vi pa, ki ste v tem redu, ali vanj stopiti mislite, se pa tudi ne dajte takemu zaničevanju ostrašiti. Le pogledjte, kateri zoper ta red govore in še bolj bote potrjeni v svojem sklepu. Vedite pa tudi, da nimate pravice katerega zato zaničevati ali čezenj se povzdigovati, ki ni stopil v ta red. Saj je to prosta reč, in zapovedano ni, dobro pa je, silno dobro, kakor ste danes slišali. Tukaj se gre za to, kakor vsak pri vstopu pravi, da bi se lažje zveličal. Tedaj za naše bolj gotovo zveličanje gre tukaj, in kaj je pač več kot naše zveličanje? Amen.

Jan. Ažman.